Nummer 16 | Donderdag 16 April 1931 | 31ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Jaarverslag 1930 van de Vereeniging „Oost en West”.

Algemeene Toestand.

Boven de aanduiding van den toestand der Vereeniging met een enkel woord, gelijk dit te dezer plaatse gewoonlijk jaarlijks geschiedt, wordt ditmaal de voorkeur gegeven aan een verwijzing naar het verslag zelf, om aan den lezer het oordeel over den toestand over te laten. Zonder op dat eindoordeel, waardoor een hooge graad van zuiverheid en onpartijdigheid verkregen wordt, vooruit te loopen, mag toch nu reeds worden vastgesteld dat, zooals blijken zal, het ondervolgende getuigt van een levendig vereenigingsleven in het afgeloopen jaar, een jaar, dat, uit dien hoofde, en afgescheiden dus van den aard en de beteekenis van de verrichte werkzaamheden, waaromtrent de meening van de leden wordt ingeroepen, een voorname plaats toekomt in de reeks van jaren, sedert de oprichting der Vereeniging verloopen.

Leden en Begunstigers.

Het aantal leden bedroeg op 1 Januari 1930: 4084, aan het einde van het jaar 4295, een vermeerdering dus van 211 leden, ruim zooveel als in 1929, toen de stijging 140 bedroeg. Deze cijfers wijzen op een gestadige, zij het nog altijd te trage vooruitgang van het ledental. Van kracht blijft daarom de telken jare hier geplaatste aansporing tot de leden om, vrienden en bekenden tot toetreding aan te zoeken. De ervaring leert dat men niet sceptisch tegenover die aansporing moet gaan staan, met zachten aandrang wordt spoedig succes bereikt, want al zijn de moeilijkheden in dezen tijd groot, de contributie van het lidmaatschap van een vereeniging als „Oost en West”, met het bekende doel en streven, dat de algemeene instemming heeft, eischt nagenoeg geen geldelijk offer.

Tot Eereleden werden benoemd de H.H. Dr. J. C. Koningsberger en L. A. Bakhuis, die, ieder op eigen wijze, zich voor de Vereeniging bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt.

Wat de begunstigers betreft ontviel ons een enkele aan het einde van het jaar, een voorteeken van de donkere schaduw welke zich in het tweede halfjaar over de gansche economische wereld verspreidde en welker invloed zich vooral zal doen gevoelen in 1931. Natuurlijk ook in onze Vereeniging. Bij vernieuwing een woord van erkentelijkheid aan onze begunstigers, die ons, ondanks de slechte tijden, getrouw bleven steunen. Wij wenschen hen toe, dat betere tijden spoedig mogen aanbreken en zijn overtuigd dat zij onze Vereeniging steeds zullen blijven gedenken.

Hoofdbestuur.

De samenstelling van het Hoofdbestuur onderging de volgende verandering. De zetel van den heer Roodhuyzen, den voorzitter en oprichter van de afdeeling Amersfoort, wiens uittreden ook om die reden betreurd wordt, werd ingenomen door den nieuwen Voorzitter dier afdeeling, den heer Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité, terwijl de heer Ir. J. D. Ruys, de afgetreden voorzitter der afd. Twente, vervangen werd door den heer J. J. Hansma, Secr.-penningmr. van genoemde afdeeling.

Afdeelingen.

Het aantal vermeerderde met drie. Zoodat de Vereeniging thans in het geheel 18 afdeelingen telt. Deze drie zijn: 't Gooi, met zetel Hilversum, opgericht in het begin van het jaar. Curaçao in het midden van het jaar en Paramaribo op 11 December.

De tot standkoming van deze drie afdeelingen in één jaar spreekt voor haarzelve; volstaan wordt met te wijzen op deze zeer verblijdende feiten welke aantoonen, hoezeer hier te lande, maar niet minder in de overzeesche gewesten de ideeën van onze Vereeniging ingang vinden en doorwerken. Aan hen, die tot de oprichting dier afdeelingen den stoot gegeven hebben, en daaraan verder hebben meegewerkt, wordt hier openlijk een woord van grooten dank gebracht.

Wat de verrichtingen dezer en van de overige afdeelingen in het verslagjaar aangaat, wordt verwezen naar de afzonderlijke jaarverslagen, die in het K. W. zullen worden opgenomen; ten deele is dit werk reeds bekend uit de periodieke mededeelingen in het Orgaan, die wel zeer duidelijk wijzen op het levendig vereenigingsleven, waarvan in den aanhef van dit verslag sprake is. Deze paragraaf mag niet afgesloten worden zonder een woord van hulde te brengen aan de werkzaamheid van verreweg het grootste aantal afdeelingen gedurende den loop van dit jaar ontplooid. Zonder in dit opzicht aan welke afdeeling ook in 't minst te kort te willen doen, mag hier gewezen worden op het goede voorbeeld van de grootste afdeeling Den Haag, welke behoudens hare overige verrichtingen een aantal belangrijke lezingen met lichtbeelden haren leden aanbood.

Vertegenwoordiging in Oost- en West-Indië.

In Oost-Indië werd de Vereeniging vertegenwoordigd door den met 1 Januari 1930 nieuw opgetreden heer L. M. F. Plate, oud-Indisch Hoofdambtenaar. Deze nieuwe functionaris vervult zijn taak met ijver en toewijding en het H.B. acht het een voorrecht, hem genegen bevonden te hebben, de belangen onzer Vereeniging daar te lande te blijven behartigen.

In Suriname werd, als reeds aangestipt, de vertegenwoordiging omgezet in een bloeiende afdeeling tot stand gekomen, door eenige leden aldaar, onder wie wel afzonderlijk genoemd mag worden de heer H. J. Wolff.

Door de vorming dier afdeeling liep de functie van den heer H. R. Nye, die gedurende vele jaren de belangen der Vereeniging aldaar verzorgd had, ten einde. Het H.B. is hem zeer erkentelijk voor de vele door hem bewezen goede diensten en wenscht daaraan ook te dezer plaatse uiting te geven.

De vertegenwoordiging in Curaçao onderging dezelfde omzetting. Dank zij het krachtig initiatief en den onvermoeiden arbeid van den heer Dr. H. Polvliet, gesteund door eenige andere leden, neemt Curaçao thans een voorname plaats in te midden der zuster-afdeelingen.

Koloniaal Weekblad.

Als bekend, was de exploitatie van het Orgaan, dit jaar, voor de eerste maal, in handen van de Firma Sijthoff Den Haag, die — het spreekt wel vanzelf — hare krachten inspant om bovenal, door het verkrijgen van behoorlijke annonces, die exploitatie loonend te maken, maar daarnaast goede voornemens koestert om het blad, in- en uitwendig een beter aanzien te verschaffen.

De Secretaris van de redactie, belast met de verzorging, en de vaste medewerkers doen het hunne om den inhoud tot zijn recht te doen komen.

Het blad heeft de voortdurende aandacht van het H.B., dat steeds op middelen zint om den inhoud ook met het oog op onze lezers in de overzeesche gewesten, nog meer lezenswaard en aantrekkelijk te maken.

Ter laatste H.B.-vergadering in October j.l. werd besloten dat aanvangend met het nieuwe jaar, de vaste medewerkers elke maand bijeen zullen komen, ter bespreking van zaken van redactioneelen en anderen aard, het blad betreffende.

Informatiebureau.

Daar van de hand van den Leider van dit bureau eerlang een afzonderlijk verslag in het K.W. verschijnt, zoo wordt hier alleen aangeteekend dat het aantal mondelinge en schriftelijke inlichtingen dit jaar onderscheidenlijk bedroegen 487 en 546, tegenover 688 en 716 in het daaraan voorafgaande

Bad- en Zweminrichting
„DE REGENTES”
Weimarstraat 63, Den Haag
Telefoon 332739
In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12
Moderne inrichting, voldoend aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort
Zwembaden - Kuipbaden - Stortbaden
Stoom- en heete Luchtbaden
Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden
— Waterbehandeling — 5483

Leden van „Oost en West”.
Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit **Melk en Melkproducten** is de N.V. Melkinrichting
„DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: N.W. Buitensingel 50 Telefoon 333855.
SCHEVENINGEN: Wassenaarschestr. 127 Telefoon 550363.

SCHRIJFMACHINES.
Nieuwe en gebruikte Schrijfmachines, ook Reismachines vanaf f 25.— leveren wij met volledige garantie. — Alle reparaties, met origineele onderdeelen, vlug en billijk. — Verhuren van machines vanaf f 7.50 per maand. 5582
AMERICAN TYPEWRITER TRADE
RIJSWIJKSCHEPLEIN 34a, DEN HAAG — TELEF. 114231

P. G. C. HAJENIUS
OPGERICHT 1826 5467
AMSTERDAM Rokin 92/96
'S-GRAVENHAGE Noordeinde 64
SIGAREN
SIGARETTEN, TABAK

Fa. J. H. van Andel
Huishoudelijke Artikelen.
- Electrische Apparaten - 5432
Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten
Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

LOUIS KORIJN & Co.
Anno 1880 5516
Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418
Bijkantoor: 's-GRAVENHAGE, Mauritskade 1
Telefoon 115960 (3 lijnen)
Haagsche Beurs, Telefoon 110616
EFFECTEN - COUPONS

N.V. SCHMID'S Effecten- en Productenhandel
PLEIN 9, DEN HAAG
Telefoon 112384, b. g. g. 772888. 5639
Directe lijn Amsterdamsche Beurs.
Uitvoering van alle orders in EFFECTEN en PRODUCTEN (Suiker, Katoen, Rubber enz.). — Speciale voorlichtingsdienst Amerikaansche en Indische fondsen.
NEW-YORK — LONDEN — CHICAGO — PARIJS
Amsterdamsche Beursverbinding „MAHLER'S" Bank,
— Heerengracht, Amsterdam. — Anno 1907 —

Hofleveranciers
G. J. R. v. d. GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPH. no. 112512, DEN HAAG
5031
DROGERIJEN — — CHEMICALIËN
DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉ'S

LINDAUERS



PRIMA DONNA
U vertrekt naar Indië
Wij hebben voor U
CORSETTEN
CORSELETS
van rose batist
Tule bustehouders
enz. enz. 5061
Mevr. De Ridder
Corsetière
Heerengracht 52a
Den Haag - Telef. 110957

N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL
Denneweg 67a
Den Haag
Telephoon
114427



5494
Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 114427

Nederlandsch Octrooi No. 11.610
„Rietsuikermolen-Installatie" 5080
JOSEPH MEINECKE, te Pa a Maui (Hawaii) biedt gegadigden tegen nader overeen te komen voorwaarden, de uitoefening aan van de aan bovengenoemd octrooi verbonden rechten.
Aanvragen te richten tot de gemachtigden:
Vereenigde Octrooibureaux,
Bezuidenhout 69, 's-Gravenhage.

Pension van Bijsterveld
Speciaal adres voor eerste klasse Familiën.
Bezuidenhout 48—50 — Den Haag
Chique appartementen met koud en warm — stroomend water —
Prima keuken Privé Badkamers
Telefoon 771577 5613

PRACHTIGE
Tweemaal per jaar (in Februari en in Augustus) zenden wij, uitsluitend aan particuliere bloemenliefhebbers, gratis onze fraaie, in koper-diepdruk uitgevoerde prijscourant, rijk geïllustreerd met natuurgetrouwe foto's. Deze prachtige en duidelijke handleiding voor het aanleggen en onderhouden van 'n bloementuin ligt ook klaar voor U! Vraagt spoedig Uw exemplaar aan bij:
N.V. L. Stassen Junior
Hillegom - Tel. 2257
Bloembollen - Planten - Zaden
ALLE ARTIKELEN WORDEN GELEVERD ONDER GARANTIE
PRIJSCOURANT GRATIS
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West" 5055

WILD en GEVOGELTE en EIEREN.
Speciaal adres voor Indische families.
Alles wordt franco geleverd door geheel Nederland.
J. VERSCHUUR
3e Kade 57 Gouda
— OPGERICHT 1896 — 5186

C. VAN KAMPEN
Behangerij — Stoffeerderij
Verhuizingen 5037
Badhuisweg - APELDOORN

GEBR. BERVOETS
UITRUSTINGEN 5315
voor Heeren en Kinderen

HET NEDERLANDSCH BRIEFONDERWIJS
GRONINGEN
Ons nieuw prospectus bevat 217 cursussen op bijna elk gebied, vooral Moderne Talen, Steno, Boekhouden, Staatswetenschappen, Wiskunde, Staatsexamen A en B, Rechtswetenschappen enz. Opleiding Mercuriusdiploma, Akte L. O. en M. O. Speciale afdeeling Technische Vakken, Reclametechniek voor Etaleur enz. 5030

KAWEE'TJES
APELDOORN
STOOMVERVERIJ en CHEMISCHE WASSCHERIJ
„DE VELUWE"
FIRMA W. H. T. KÖPCKE & Zn., APELDOORN
Opericht 1917 5411
TELEFOON 821 BRINKLAAN 33

A. STANOWSKY
Ratzeburglaan 7. 't Loo. APELDOORN — Telefoon 1317
KUNSTTANDEN
ƒ 50.— per geheel gebit. Eerste klas werk met garantie.
— Behandeling pijnloos — 5607

Firma N. VAN EIJDEN 5608
Groenten-, Fruit-, Delicatessenhandel en Comestibles
Oud Beekbergenweg 10, APELDOORN. Tel. 952.
Aanbevolen adres voor Leden van „Oost en West".

STEENKOLENHANDEL
D. Rijken, Osseveldweg 19. Tel. 1138
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".
Giro 104627. 5459

CHAUFFEURSCHOOL KLAAS DEKKER
Luxe auto-verhuur m./z. chauffeur
Asselschestr. 168 — Loolaan 4 — Apeldoorn
Tel. 235 5601
Steeds groote voorraad 2e handsch automobielen

HILVERSUM
HILVERSUM NOORDMAN kleedt U beter BUSSUM
5414

H.H. Leden koopt bij C. VAN DEN AKKER
RIJWIELMAGAZIJN „SERVA" 5365
Telefoon 2913 - Simon Stevijnweg 4 - Hilversum
Vakkundige reparatie Vraagt onze speciale conditie

Kunsthandel v. d. Lee
LANGESTRAAT 90B - HILVERSUM
Speciaal adres voor vakkundig restaureeren van oude en nieuwe kunstwerken,
5413
Ontwerpen enz. (picturaal en plastiek).

ARNHEM
Maatschoenmakerij — Specialiteit in Rij-Kaplaarzen
G. FLIPSE & ZONEN - ARNHEM
KONINGSTRAAT 10 TELEFOON 1483
Magazijn van prima Schoenwerk.
5203 Tevens Reparatie-Inrichting.

jaar. Dit verschil zal wel moeten toegeschreven worden aan de heerschende malaise.

Leeszaal.

Ofschoon er teekenen zijn, die er op wijzen dat onze leeszaal algemeene bekendheid geniet, mag niet worden verheeld, dat het aantal bezoekers klein is en blijft. Daar de oorzaak hiervan herhaaldelijk besproken is geworden, zoo kan thans daarvan gevoeglijk worden afgezien, met de opmerking nochtans dat de zorgen en de kosten, aan de leeszaal besteed, het doen betreuren dat van deze instelling niet meer gebruik wordt gemaakt.

Stichtingen, Fondsen, Commissies.

Riep de Vereeniging zelve geen Stichting in het leven, wel werd zij mede-stichtster eener instelling van groot nut in het noorden des lands en wel van het Instituut voor Nationale- en Overzeesche Producten en Tehuis voor Zeelieden, te Delfzijl.

Binnen de sfeer harer werkzaamheid vormde zij door de inzameling van gelden, verschillende tijdelijke fondsen. Een aldus gevormd fonds ten bate der bekende Oranje-Nassaustichting van den heer Joh. van der Steur te Magelang, ter gelegenheid van diens 65en verjaardag, bedroeg niet minder dan f 5570.50 welk bedrag middels de Ned. Handelmaatschappij aan genoemden heer werd overgemaakt.

Voorts verleende zij hare medewerking aan de inzameling van gelden voor de slachtoffers van den Merapi-ramp, welke gelden voornamelijk in 1931 werden geïnd. En eindelijk voor het fonds voor de Minahassa, dat meer bepaald een werkzaam aandeel vroeg van haren Onder-Voorzitter, den heer F. van Peski.

Van een hoogst belangrijke commissie, indertijd door „Oost en West" in het leven geroepen, de Studie-commissie, belast met de zorg over de hier te lande vertoevende studeerende jongelieden van Oosterschen landaard, van welke Commissie ook een afzonderlijk verslag bereids in het K. W. verschenen is, zij hier nog vermeld, dat de eerste gedelegeerde dier Commissie, tevens Directeur van het Tehuis voor Indische Studenten, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, de heer J. C. Hietink, in den loop van het jaar ontslag nam in beide functies en vervangen werd door den heer W. Meijer, tot nog toe tweede gedelegeerde. Wegens zijn groote verdienste is aan den heer Hietink, bij diens ontslagname op initiatief der Studie-commissie en op voordracht van het H.B. toegekend het Officierskruis in de Orde van Oranje-Nassau.

Andere werkzaamheden en verrichtingen.

Het Hoofdbestuur vergaderde op 19 April en op 25 October. Het Dagelijksch Bestuur kwam elke week, met een enkele uitzondering, bijeen. De jaarlijksche Algemeene **Vergadering vond** plaats te Bergen op Zoom, op den 28en Juni. Van dit zeer geslaagde Congres, waarvan in het K.W. uitvoerig melding is gemaakt, is de aangename herinnering in de Vereeniging nog niet uitgewischt.

Het doel en streven onzer Vereeniging heeft daardoor, afgezien van de werkzaamheid van de volijverige afdeeling, groote bekendheid gekregen beneden de Moerdijk. Als propagandamiddel, ter versterking van het ledental, werd de uitgave bij de H.H. Weenenk en Snel te 's Gravenhage ondernomen van den alom geprezen fraaien Insulinde-kalender, bewerkt door Dr. van der Sleen, ter uitreiking aan hen, die nieuwe leden aanbrachten. Het H.B. ziet met voldoening terug op den genomen proef om aldus den aanwas van het ledental te bevorderen.

De voorbereidende maatregelen tot de uitgave van het boekje over onze overzeesche gewesten, bestemd ter uitreiking aan de leerlingen der hoogste klassen

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE
BELASTINGADVISEUR
WIJNSTRAAT 91 ROTTERDAM
TELEFOON 54780
VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE FISCALE AANGELEGENHEDEN
0000

van de lagere scholen, werden in het laatst van het jaar tot een goed einde gebracht, zoodat in 1931 tot die uitgave zal worden overgegaan. Nogmaals den dank der Vereeniging aan die groote instellingen in den lande, die door geldelijken steun de verwezenlijking van dit lang gekoesterde plan mede tot uitvoering brachten.

Ter gelegenheid van den 50en geboortedag van Hare Majesteit de Koningin is hier in Den Haag een lichtstoet georganiseerd op aanstichting van het Comité van Volksfeesten aldaar. Onze Vereeniging heeft hierin haar aandeel gehad met een wagen, symbolisch versierd en met levende figuren, met het gevolg, dat zij den eersten prijs mocht verwerven voor het origineelste voertuig, bestaande in een zilveren medaille, beschikbaar gesteld door den Commissaris der Koningin in deze provincie. Dat deze deelname, met krachtige medewerking der Haagsche afdeeling van groote beteekenis is geweest voor de Vereeniging, maar wat meer zegt, voor de overzeesche gewesten, die, zij het zinnebeeldig, aldus onder de aandacht gebracht zijn eener groote bevolking als die van Den Haag, behoeft niet uiteengezet te worden.

Ook in dit jaar had in ruime mate en bij onderscheidene gelegenheden samenwerking plaats van „O. en W." met andere groote vereenigingen van nationalen aard en vertegenwoordigde het dagelijksch bestuur in pleno of wel een of meer van zijn leden de Vereeniging daar, waar zulks noodig geacht werd. Met name nam de Algem. Voorz. der Vereeniging, de heer R .Zuyderhoff zitting in verschillende Comité's, welke in den loop van het jaar in het leven geroepen werden. Het zou te ver voeren, beide laatste punten uit te werken. Voor bijzonderheden mag verwezen worden naar het K.W. Tenslotte zij nog vermeld, dat de kasgelden en andere bezittingen der Ver., afgescheiden van het onderzoek der Verificatie-commissie, twee malen zijn opgenomen geworden door een gecommitteerde uit het Dagelijksch Bestuur.

Financieele toestand.

Voor den staat der geldmiddelen moge verwezen worden naar de in dit blad voorkomende jaarrekening.

Is, onder het hoofd leden en begunstigers, reeds aangestipt geworden, dat een enkele begunstiger ons is ontvallen, een grooter slag werd der Vereeniging voor de toekomst toegebracht door de tijding van het Min. van Kol., dat de Indische Regeering zich genoopt gezien had, het subsidie van f 3000 voor 1931 tijdelijk terug te brengen tot f 1000. Het H.B. heeft niet nagelaten de geldelijke belangen onzer vereeniging, welke aldus in het gedrang geraakt zijn, te bepleiten, het heeft intusschen slechts af te wachten, of, hoe, en wanneer dit pleidooi tot eenig resultaat zal leiden.

Besluit.

Wie van dit verslag kennis neemt heeft slechts een globaal overzicht verkregen — een verslag kan uit den aard niet anders zijn — van de gestie der Vereeniging over 1930. Voor hem, die daarenboven geregeld lezer is van het Orgaan, zal het wel duidelijk zijn, dat het gestelde doel weer meer naderbij gebracht werd, omdat woorden zijn omgezet in daden. Duidelijker nog zal hem dit worden zoo hij de rubriek „Van de afdeelingen", vergelijkt met diezelfde rubriek in vroegere jaren en daarbij in aanmerking neemt dat ondanks de factoren, welke als in elke vereeniging het afnemen van het ledental beheerschen, het ledental zelfs in dezen tijd nog toeneemt. Tusschen dit verschijnsel en den arbeid van „Oost en West" moet wisselwerking bestaan. Moge deze van steeds grooteren omvang worden.

Tot den stijgenden bloei der Vereeniging hebben medegewerkt Hoofd- en Afdeelingsbesturen, vertegenwoordigers in instellingen en organen, die allen hiervoor een woord van dank gebracht wordt. Zij allen hebben hunne beste krachten gegeven om te trachten den band tusschen de Europeesche en Overzeesche deelen van het Rijk der Nederlanden te versterken. In hoeverre men daarin geslaagd is? De beantwoording van die vraag wordt, in den aanhef, aan den lezer overgelaten — voor zoover hem dit mogelijk zij.

Gedachtig aan: „En rekent d' uitslag niet, maar telt het doel alleen", kan dat antwoord evenwel vrijmoedig worden afgewacht. Want, dit toch staat wel vast, dat het jaarverslag 1930 wederom sprekend getuigd van den voortgezetten arbeid ter bereiking van het schoone doel der vereeniging dat saamgevat is in hare kernspreuk

„Oost en West en Nederland,
Krachtig door het Rijksverband."

Exploitatierekening 1930.

Ult°. December. *Debet.*

Meubilair		f 1251,40
Propaganda		„ 2078,93
Onkosten:		
Salarissen, enz.	f 4180,50	
Huishuur	„ 2000,40	
Kantoorbenoodigdheden	„ 179,81	
Schrijfloon	„ 1,87	
Porti, Telegrammen, enz.	„ 204,44	
Reiskosten	„ 489,50	
Receptiekosten	„ 177,52	
Electriciteit	„ 20,—	
Telefoon	„ 174,85	
Brandstoffen	„ 98,40	
Aanschaffing en Onderhoud	„ 155,80	
Diversen	„ 387,72	
		„ 8070,81
Koloniaal Weekblad		„ 2657,65
Leeszaal		„ 462,15
Lidmaatschappen		„ 173,10
Inlichtingendienst		„ 756,67
Studie-Commissie		„ 4,80
Hoofdvertegenwoordiger O.-I.		„ 1585,98
Debiteuren		„ 992,56
Voordeelig Saldo		„ 4860,77
		f 22894,82

Credit.

Interest	f 1333,14
Regeeringssubsidie	„ 3000,—
Bijdragen en Contributies	„ 18561,68
	f 22894,82

N.B. Ten bate van de exploitatie-rekening over 1930 werd geboekt een bedrag van f 3250, dat in Indië aan contributies over 1929 was ontvangen. Feitelijk bedraagt het voordeelig saldo over 1930 derhalve f 3250 minder of slechts f 1610,77, zoodat indien het Regeeringssubsidie in 1930 reeds van f 3000 tot f 1000 teruggebracht ware, de rekening over dat jaar een nadeelig saldo zou hebben aangewezen.

Rapport Verificatie-Commissie.

*Aan
het Hoofdbestuur der Vereeniging
„Oost en West".*

De ondergeteekenden, in Commissie vereenigd ter verificatie der Jaarrekening 1930 — de heer J. van Haaften was, wegens ziekte verhinderd, — hebben de boeken en verdere bescheiden daarop betrekking hebbende, nagezien en bevonden dat de administratie keurig was bijgehouden.

De hierbij overgelegde balans en exploitatierekening werd in overeenstemming bevonden met de cijfers in Grootboek en bijregisters.

De saldi Nederl. Handelmaatsch. en Postgiro stemden overeen met de opgaven dier instellingen.

Voor zoover wij ons door steekproeven daarvan hebben overtuigd, waren de betalingen conform de kwitanties geboekt.

De post „Meubilair" werd tot f 5,62 afgeschreven. Aanbeveling zou het verdienen, conform de usance, de rekening het volgend jaar tot op f 1,— af te schrijven.

Wij meenen op grond van onze bevinding te mogen adviseeren tot het verleenen van acquit en decharge van den penningmeester voor diens goed beheer.

De Commissie voornoemd,
w.g. LUSINK.
w.g. G. W. ERFMANN.

Begrooting 1931.

Regeeringssubsidiën:		
Tehuis voor N.-I. bedienden		f 8200,—
Gedelegeerden Studie-Commissie		„ 9200,—
Vereeniging „Oost en West"		„ 1000,—
Bijdragen van leden en begunstigers		„ 14000,—
Interest		„ 900,—
Koloniaal Weekblad		„ 1000,—
Boekje Indië:		
Particuliere bijdragen	f 1150,—	
Kapitaalrekening	„ 1350,—	
		„ 2500,—
		f 36800,—
Propaganda:		
Boekje Indië	f 2500,—	
Overige propaganda	„ 2000,—	„ 4500,—
Meubilair		„ 50,—
Onkosten:		
Salarissen, enz.	f 4200,—	
Huishuur	„ 2000,—	
Kantoorbenoodigdheden	„ 180,—	
Schrijfloon	„ 5,—	
Porti, Telegrammen, enz.	„ 200,—	
Reiskosten	„ 475,—	
Receptiekosten	„ 180,—	
Electriciteit	„ 20,—	
Telefoon	„ 170,—	
Brandstoffen	„ 100,—	
Aanschaffing en Onderhoud	„ 50,—	
Diversen	„ 120,—	
		„ 7700,—
Hoofdvertegenwoordiger O.-I.:		
Salaris	f 1200,—	
Propaganda	„ 300,—	
Porti, schrijfloon, enz.	„ 300,—	
Diversen	„ 75,—	
		„ 1875,—
Koloniaal Weekblad:		
Honoraria, Secretaris der Redactie en vaste Medewerkers	f 3460,—	
Als vóren, losse medewerkers	„ 300,—	
Diversen (Uitgevers, enz.)	„ 140,—	
		„ 3900,—
Leeszaal		„ 450,—
Lidmaatschappen		„ 175,—
Inlichtingendienst		„ 750,—
Regeeringssubsidiën:		
Tehuis voor N.-I. bedienden		„ 8200,—
Gedelegeerden Studie-Commissie		„ 9200,—
		f 36800,—

GRENDEL's
BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijklaan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897
Gedipl. Beëed. Makelaar 5044
HET WONINGBUREAU VOOR RIJSWIJK EN OMSTREKEN

WENSCHT GIJ
bij Uw terugkeer in Nederland eene aangename bezigheid?
Fok dan edelpelsdieren in verbinding met pluimveeteelt!
Inlichtingen en adviezen worden gaarne gratis gegeven door N.V. Pelsdierenfokkerij „De Zilvervos" te Elspeet. — Tel. 3. 5059

HOTEL DES DEUX VILLES
BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE
Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN
Kamers met stroomend water en privé-bad
RESTAURANT DES DEUX VILLES
Groote Zalen en Salons voor
Collations - Diners - Recepties
— Diner Concert — 5104

Het lokaal voor Wek. Publ. Veilingen
LEIDSCHEGRACHT 76, AMSTERDAM
is een vertrouwde, reeds 30 jaren bestaande Inrichting, voor den verkoop van
Nette Inboedel en Kleeding
TELEFOON 49900 5466
W. J. GERDING & Co.
Makelaars
Zoonoodig verkoop en afrekening binnen één week

FIRMA P. v. LOON
De Ruiterstraat 18 — LEIDEN — Telefoon 1061
ZUIVERAARS
Specialiteit in het verdelgen van Kakkerlakken, Torren, Krekels, Mieren, Ratten, Muizen en Wandgedierten. 5630

Prins Mauritsschool
der Ned. Herv. Gemeente
RESEDASTRAAT 26 = DEN HAAG
School voor L.O. met 7 leerjaren
Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar
Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid
5628

Begrootingsrekening 1930

Hoofden	Raming 1930 Ontvangsten 1	Raming 1930 Uitgaven 2	Werkelijke Ontvangsten 3	Werkelijke Uitgaven 4	Verschillen Nadeelig 5	Verschillen Voordeelig 6
Ontvangen:						
Regeeringssubsidiën:						
Tehuis voor N.-I. bedienden	ƒ 8200,—	—	ƒ 8200,—	—	—	—
Gedelegeerden Studie-Commissie	„ 9150,—	—	„ 9200,—	—	—	ƒ 50,—
Vereeniging „Oost en West"	„ 3000,—	—	„ 3000,—	—	—	—
Bijdragen leden en begunstigers	„ 13000,—	—	„ 18561,68	—	—	„ 5561,68
Interest	„ 700,—	—	„ 1333,14	—	—	„ 633,14
Bijdrage uitgever K. W.	„ 2000,—	—	„ 1266,90	—	ƒ 733,10	—
Boekje O. I.	„ 1250,—	—	—	—	„ 1250,—	—
Uitgaven:						
Propaganda	—	ƒ 3800,—	—	ƒ 2078,93	—	„ 1721,07
Meubilair	—	„ 50,—	—	„ 1251,40	„ 1201,40	—
Onkosten:						
Salarissen, enz.	—	„ 4200,—	—	„ 4180,50	—	„ 19,50
Huishuur	—	„ 2000,—	—	„ 2000,40	„ 0,40	—
Kantoorbehoeften	—	„ 115,—	—	„ 179,81	„ 64,81	—
Schrijfloon	—	„ 10,—	—	„ 1,87	—	„ 8,13
Porti, telegrammen, enz.	—	„ 225,—	—	„ 204,44	—	„ 20,56
Reiskosten	—	„ 375,—	—	„ 489,50	„ 114,50	—
Receptiekosten	—	„ 175,—	—	„ 177,52	„ 2,52	—
Electriciteit	—	„ 15,—	—	„ 20,—	„ 5,—	—
Telefoon	—	„ 200,—	—	„ 174,85	—	„ 25,15
Brandstoffen	—	„ 130,—	—	„ 98,40	—	„ 31,60
Aanschaffing en onderhoud	—	„ 55,—	—	„ 155,80	„ 100,80	—
Diversen	—	„ 250,—	—	„ 387,72	„ 137,72	—
Hoofdvertegenwoordiger in N.-I.:						
Salaris	—	„ 1200,—	—			
Porti en schrijfloon	—	„ 350,—	—			
Propaganda	—	„ 350,—	—	„ 1585,98	—	„ 414,02
Diversen	—	„ 100,—	—			
Koloniaal Weekblad:						
Honoraria Secretaris, Redactie en vaste medewerkers	—	„ 3500,—	—			
Als voren losse medewerkers	—	„ 500,—	—	„ 3924,55	—	„ 575,45
Diversen, uitgevers, enz.	—	„ 500,—	—			
Leeszaal	—	„ 450,—	—	„ 462,15	„ 12,15	—
Lidmaatschappen	—	„ 200,—	—	„ 173,10	—	„ 26,90
Inlichtingendienst	—	„ 1200,—	—	„ 756,67	—	„ 443,33
Debiteuren				„ 992,56	„ 992,56	—
Regeeringssubsidiën:						
Tehuis voor N.-I. bedienden	—	„ 8200,—	—	„ 8200,—	—	—
Gedelegeerden Studie-Commissie	—	„ 9150,—	—	„ 9200,—	„ 50,—	—
Studie-Commissie	—	—	—	„ 4,80	„ 4,80	—
Saldi	—	—	—	„ 4860,77	„ 4860,77	—
	ƒ 37300,—	ƒ 37300,—	ƒ 41561,72	ƒ 41561,72	ƒ 9530,53	ƒ 9530,53

De Algem. Secret. Penningmeester,
VAN DER BRUGH.

Hoofdbestuur einde 1930.

Namen	Functiën	Woonplaats	Jaar van aftreden	Aanteekeningen
R. Zuyderhoff	Algem. Voorzitter	's-Gravenhage	1932	Dagelijksch Bestuur
F. van Peski	Onder-Voorzitter	„	1931	
F. H. W. J. R. Logeman	Lid	„	1932	
F. H. A. van der Brugh	Alg. Secret.-Penningm.	„	1932	
Jhr. Dr. C. G. S. Sandberg	Lid	„	1933	
Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité	„	Amersfoort	1933	
J. C. Baars	„	Apeldoorn	1933	
Mr. J. Huges	„	Arnhem	1932	
M. Garschagen	„	Amsterdam	1932	
Mr. Drs. P. A. F. Blom	„	Bergen op Zoom	1932	
W. H. R. Oxenaar	„	Breda	1932	
Dr. H. H. Zeylstra F.zn.	„	Deventer	1933	
J. J. Hansma	„	Enschedé	1933	
J. Franke	„	Groningen	1932	
H. P. Deinum	„	Haarlem	1933	
Dr. L. F. C. Alers (voorl.)	„	Hilversum	—	
J. A. van Hamel	„	Leiden	1932	
L. Röpcke	„	Nijmegen	1931	
Mr. J. G. Huijser	„	Rotterdam	1931	
H. Somermeijer	„	Utrecht	1933	

Raadgevend lid van het Hoofdbestuur, de heer P. J. de Kanter, Voorzitter van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Negende lustrum van de 3 October-vereeniging te Leiden.

Een optocht, uitbeeldende onze overzeesche gewesten in hun verband tot het moederland.

Ter gelegenheid van de herdenking van haar negende lustrum heeft de 3 October-vereeniging te Leiden een luisterrijke feestviering op den historischen datum in voorbereiding genomen, waaraan zij zich voorstelt, zooveel mogelijk een nationaal karakter te geven, welk doel zij voornamelijk tracht te bereiken door het organiseeren van een optocht, welke tot onderwerp zal hebben onze overzeesche gewesten in hun verband tot het moederland, waarbij uitgegaan wordt van de gedachte, dat de Nederlanders, hoewel hun belangstelling voor de Indiën steeds meer toeneemt, nog veel te weinig af weten van het Indische leven, van de Indische zeden en gebruiken, van de Indische kunst, van de Indische cultures en van de structuur van het koloniale bestuur.

Het spreekt vanzelf, dat een dergelijk plan, wil het kans van slagen hebben, zoo grootsch mogelijk dient te worden opgezet en het spreekt evenzeer, dat men daarvoor de medewerking noodig heeft van de groote lichamen: vereenigingen, instellingen en ondernemingen, welke met de Indiën in verband staan en waarvan verwacht mag worden, dat zij gaarne de Leidsche vereeniging met raad en daad zullen willen bijstaan, alsmede van in Nederland vertoevende Oost- en West-Indiërs, die mogelijk zelf aan den optocht willen deelnemen, of op andere wijze de helpende hand bieden.

Teneinde het contact met bedoelde corporaties en personen te vergemakkelijken en tevens om een moreelen ruggesteun te krijgen is, in overleg met de vereeniging „Oost en West", een eere-comité in het leven geroepen, waarin verschillende vooraanstaande personen uit de Nederlandsch-Indische wereld hebben zitting genomen of nog zullen zitting nemen en waarvan bereids het eere-voorzitterschap is aanvaard door den minister van Koloniën, den heer S. de Graaff.

Door de heeren D. van Driest, oud officier van het Indische leger, thans kunstschilder in Den Haag en door den heer C. Poortman, oud-resident van Djambi, wordt thans met kracht aan de voorbereiding van het plan voortgewerkt. De laatste heeft zich o.a. bereid verklaard, verschillende groote maatschappijen en ondernemingen persoonlijk te bezoeken, om zich van hun medewerking te verzekeren, terwijl de heer van Driest zich voornamelijk bezig houdt met het samenstellen van den optocht, die, zooals het voorloopig plan luidt, waarschijnlijk zal bestaan uit zes hoofdgroepen, waarbij gedacht is aan de koloniale geschiedenis, de kleederdrachten en volksgebruiken, het verkeerswezen, de cultures, het burgerlijk en militair bestuur en het verband tusschen Nederland en de Indiën.

Van verschillende studentenvereenigingen ontving het bestuur reeds toezegging tot medewerking, terwijl ook de K. L. M. spontaan heeft verzocht, haar medewerking te mogen verleenen.

Zooals de zaken er thans voor staan, belooft dus de Leidsche 3 October-feestviering een gebeurtenis van groote nationale beteekenis te worden. Het plan verdient ongetwijfeld den moreelen en daadwerkelijken steun van allen, die sympathiseeren met het vooropgezet doel: de kennis van de Nederlandsche overzeesche gewesten te vermeerderen en de band tusschen het moederland en de Indiën nauwer aan te halen.

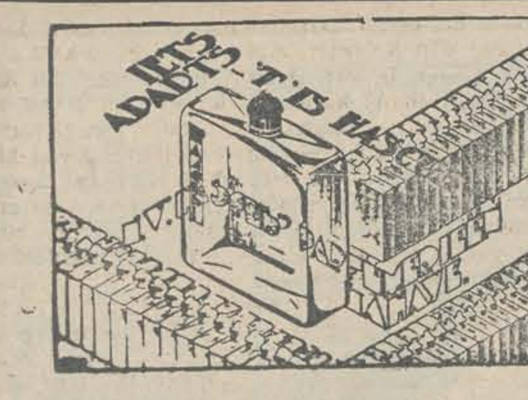
Bezoekt onze modelkamers.
U is steeds welkom, ook indien U niet koopt.
MEUBELFABRIEK
MESKER
PARKSTRAAT 10
DEN HAAG
5604

N.V. Drogisterij
De „Salamander"
„De Haagsche Drogist"
Winkels door geheel Den Haag,
Rijswijk en Voorburg. 5050
Telefonische bestellingen onder no. 110454.

SIGARENMAGAZIJN „COSMOPOLITE"


RIJSWIJKSCHEWEG 588 — TELEF. 119086 — DEN HAAG
Het best gesorteerde magazijn van uitsluitend „kwaliteit" sigaren en andere Rookartikelen 5255
Zendingen naar Indië in blikverpakking

WAAROM??
gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in **ongezellige, onvrije** en **meestal dure** gemeubileerde woningen, terwijl wij U **compleet naar Uw eigen smaak** en **billijk** installeeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor **tweederden** (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622
Verkoophuis
101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG
F. J. POT, Dir.



5606



HALF INDIË ....

eet reeds met Dubè Tafelzilver Dit moet een oorzaak hebben. Wanneer U de fraaie lijnen onzer modellen zooals: Renaissance, Laurier en het nieuwste genre: Chippendale hebt bewonderd, zult U de oorzaak kennen.

Cassettes leveren wij in elk model naar keus van den kooper v.a. f 113.75

N.V. DUBÈ TAFELZILVERFABRIEKEN
Verkoopcentrales:
DEN HAAG, Copernicusplein 4. Tel. 332984
ROTTERDAM, Schiekade 190. Hoofdkantoor

Vraagt prijscourant en condities — Deze gelden ook voor Indië!

5569

Van Week tot Week.

Van Dinsdag 7 tot Zondag 12 April.

Den 5en dezer hebben 3000 ambtenaren, vertegenwoordigende 50 vereenigingen, aangesloten bij het V. V. L., in den Dierentuin te Batavia een protestmeeting gehouden tegen de salariskorting. Talrijke autoriteiten en Volksraadsleden waren aanwezig. Er waren 175 telegrammen ontvangen uit alle deelen van Indië. Scherpe protestredevoeringen werden gehouden door den heer Kriens namens de Associatie van Academici, den heer van Loon namens den Kath. Onderwijzersbond, den heer Reens namens het V. V. L. Gewezen werd o.m. op de verkieselijkheid van leening en heffing van een uitvoerrecht op olie boven salarisverlaging. De inhoud der redevoeringen werd vastgesteld in een uitvoerige, bij acclamatie aangenomen motie.

Op het congres van Boedi Oetomo is Solo gehandhaafd als zetel van het hoofdbestuur, dat als volgt werd samengesteld: Koesoemoe Oetoyo, voorzitter; Woerianingrat, vice-voorzitter; mr. Singgih, 1ste secr.; Soetedjo, 2de secr.; Pisandojo, penningmeester; mr. Wongsonagoro, mr. Sastromoeljono, Soekardjono en Argono, commissarissen. Besloten is het volgende congres te Semarang te houden. Het hoofdbestuur is gemachtigd een commissie in te stellen ter bestudeering van een fusie tusschen de bestaande vereenigingen. Het voornaamste besluit was voortaan ook personen van anderen dan Javaanschen landaard tot het lidmaatschap toe te laten. Uit de besloten vergadering werd meegedeeld, dat Boedi Oetomo niet voor den dominion-status is.

De Volksraad heeft z. h. s. het ontwerp tot wijziging van de Assistenten-regeling benevens de daarmede verband houdende aanvulling van het Burgerlijk Wetboek aangenomen. Een amendement-De Dreu, om diensttijd van 4 jaar, waarbinnen ontslag mogelijk was zonder vergoeding voor verloren gegaan Europeesch verlof terug te brengen tot 3 jaar, is met 31 tegen 11 stemmen goedgekeurd.

Moties-Van Lonkhuyzen ten gunste van een opzegtermijn voor alle Europeesche werknemers van 2 maanden en wettelijk verplicht schriftelijk contract bij een „eenigszins vaste dienstverhouding" zijn met resp. 26 tegen 16 en 27 tegen 14 stemmen aangenomen.

Den 8sten j.l. heeft de plechtige overdracht plaats gehad van de eerepoort, door de Europeesche ingezetenen aan den Soesoehoenan geschonken als aandenken aan zijn tweede toemboek-feest.

Een gecombineerde vergadering te Batavia van het hoofdbestuur der federatie van Europeesche werknemers met vertegenwoordigers van den Suikerbond, den Alg. Handelsbond, den Cultuurbond, de Ver. van Scheepswerktuigkundigen, de Ver. van Assistenten in Deli, den Deli Spoorbond, de apothekers assistentenver. en de Ver. van gezagvoerders en stuurlieden heeft een resolutie aangenomen tegen het herhaaldelijk achterwege blijven van onderling overleg tusschen werkgevers- en werknemers-organisaties, bij wijziging van de arbeidsvoorwaarden. Van oordeel dat door de vakvereenigingen tegen deze miskenning harer functie in het maatschappelijk bestel positief stelling moet worden genomen, heeft de vergadering besloten om in voorkomende gevallen de betrokken organisaties in deze omstandigheden daadwerkelijken steun te verleenen."

Opgericht is de afdeeling Soerabaja van de Ned.- Indische Vliegclub, welke de vliegvelden Morokrembangan en Darmo tot haar beschikking kreeg.

De internationale suikerconferentie is, nadat Cuba de Nederlandsche voorstellen had afgewezen, den 10den dezer te Parijs toch nog tot overeenstemming gekomen op den volgenden grondslag: Vastgesteld werd om geen verkoopprijs te bepalen, maar als de wereldprijs op 2 $ cent komt, kunnen de hoeveelheden voor uitvoer met 5 pct. worden verhoogd. Als de prijs 2¼ $ cent wordt, zou de permanente raad het recht, doch niet de verplichting hebben de uit te voeren hoeveelheden met nog 2½ pct. te verhoogen en bij een prijs van 2¾ $ cent een verdere verhooging van 6 pct. van den invoer. De permanente raad van 21 leden wordt te Brussel of 's-Gravenhage gevestigd. Het contract duurt 5 jaar en gedurende dien tijd zal getracht worden de bestaande voorraden van 3 millioen ton te spuien. Het aantal stemmen van Java in den permanenten raad is 30, van Cuba 35. De meerderheid bestaat in 55 stemmen van de 90, zoodat de Europeesche groep altijd tusschen Java en Cuba arbitreeren kan.

Verder wordt nog vernomen, dat tot het laatste oogenblik de Java-suikerfabrikanten den eisch hadden geformuleerd, dat de uit te voeren hoeveelheden suiker tot 15 pct. zouden worden verhoogd als de suikerprijs 2 $ cent per pond bereikte, doch Cuba wilde daarvan niet hooren en beweerde, dat 2 $ cent te laag was voor Cuba om den kostprijs te dekken en dat 2½ $ cent de sleutelprijs moest zijn. Tenslotte werd het volgende accoord bereikt:

1. Bereikt de prijs den stand van 2 dollarcents fob Cuba, dan komt automatisch 225.000 ton voor den export vrij.

2. Komt de prijs op 2.25 cents, dan *kan* de suikerexportcommissie 2½ pct. der quota voor export vrijlaten.

3. Komt de prijs op 2.50 cents, dan *moet* 225,000 of 112,500 ton voor export worden vrijgelaten al naar de exportcommissie bij den prijs van 2.25 cents al dan niet het exportcontingent van 2½ pct. heeft vrijgelaten.

De geparafeerde teksten van het suikeraccoord zullen aan de juristen der resp. landen worden voorgelegd; de definitieve onderteekening te Parijs volgt daarop.

Gemeld wordt dat de heer J. A. M. Bruineman, lid van het college van gedelegeerden van den Volksraad zal worden aangesteld als ambtenaar en worden benoemd tot hoofd van het licentiebureau voor de Javasuikerindustrie.

Naar aanleiding van de berichten betreffende de financiering door de Javasche Bank van de suikervoorraden op Java verneemt Aneta van bevoegde zijde, dat de bedoelde berichten absoluut onjuist zijn en zelfs van allen grond ontbloot zijn.

Blijkens de M. v. A. inzake de crisismaatregelen zullen in 1934 de gewone uitgaven van het departement van oorlog de *f* 60 millioen niet meer te boven mogen gaan. Voorloopig wordt afgezien van: de moderniseering der defensiemiddelen; den bouw van de kustverdedigingswerken van Soerabaja, de luchtverdediging van Soerabaja en Tandjong Priok en de verdedigingswerken van de oliehavens Balik Papan en Tarakan op Borneo. Verdere bezuiniging wordt overwogen door reorganisatie van het leger, ev. vermindering van bepaalde eenheden. De Volksraad zal hieromtrent worden gehoord.

Voor 1931 wordt aldus op den buitengewonen dienst 48 mille bezuinigd op woningbouw; op den gewonen dienst ruim *f* 4 millioen, waarvan ruim *f* 3 millioen op materieele voorzieningen en defensiemoderniseeringen en de rest op oefeningen en personeel.

Voor handhaving van rust en orde blijft het leger ten volle berekend.

De gemeenteraad van Soerabaja heeft na uitvoerig debat een voorstel van B. en W. aangenomen voor een leening van ruim *f* 2 millioen voor de waterleiding en verbetering van de passars.

De Volksraad beëindigde de behandeling in eersten termijn van de bestuurshervorming. De Inlandsche leden uit de buitengewesten waren algemeen verheugd met de indiening.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

De Negende Gids in Het Volkenkundig Museum.

De Koninklijke Vereeniging *„Koloniaal Instituut"* te Amsterdam gaat gestadig door met haren zeer nuttigen arbeid op volkenkundig gebied. In dank ontvingen wij dezer dagen de onlangs uitgegeven negende „Gids" door de zalen, z.g. „ommegangen" van het prachtmuseum aan de Linneauskade te Amsterdam. In deze aflevering — even handig en keurig uitgevoerd als de acht voorgaande — wordt de afdeeling *Celebes*, behandeld door den heer *J. Tideman*, archivaris van bovengenoemde inrichting, die, als oud-Gouverneur van dat gewest, er bizonder goed van op de hoogte is.

Bijna de helft van het boekje, dat 54 bladzijden en vele fraaie fotografische reproducties bevat, is gewijd aan de beschrijving van land en volk, met hun geschiedenis; daarna volgt een geregelde opsomming van den ethnografischen inhoud der 15 kasten en 3 legvitrines, waaronder zich vele, zeer bewonderenswaardige stukken van inheemsche volkskunst bevinden.

Schrijver begint met, als inleiding, er de aandacht op te vestigen, dat dit meest oostelijke der vier groote Soenda eilanden tusschen Borneo en de Molukken gelegen, in tegenstelling met Java, Sumatra en Borneo, welke zich verheffen op het, met het Aziatisch continent verbonden, zich Zuid-Oostelijk uitstrekkende, onderzeesche plateau, juist daarvan gescheiden is door de schier overal meer dan 2000 M. diepe straat van Makassar.

Zoo lezen wij:

> „Celebes ligt met de vele kleinere eilanden der Molukken in het diepzeegebied, dat zich tusschen het Aziatisch en het Australisch wereldmassief uitgestrekt.
>
> „Zooals bekend is, heeft Wallace door deze Straat en die van Lombok zijn bekende „lijn" getrokken, die een scherpe scheiding tusschen een onderling verschillend Westelijk en Oostelijk georiënteerde fauna aangeeft. Hoewel de daaraan ten grondslag liggende theorie, vooral na de resultaten van de Siboga-expeditie, is verlaten, verschilt de zoogdierfauna van Celebes en de Oostelijke eilanden in zoo hooge mate van die van de Westelijk gelegen streken, dat men voor de zoogdieren tot op zekere hoogte die lijn kan handhaven. Celebes vormt ten aanzien van de fauna een volkomen tegenstelling, zoowel met de andere drie groote Soenda-eilanden als met de Molukken en Nieuw Guinee. Op Celebes komen n.l. drie grootere zoogdieren voor, die op een enkele uitzondering na nergens anders worden aangetroffen, n.l. de kuifbaviaan, het hertzwijn *(bibaroesa)* en de anoa of dwergbuffel, welke laatste eenige verwantschap met de Afrikaansche antilope vertoont. De kuifbaviaan komt nog slechts op Boeroe en de Soela-eilanden voor en het hertzwijn op Batjan. De *anoa* wordt inderdaad uitsluitend op Celebes aangetroffen. Bovendien leven op Celebes buideldieren als in de Mogekenmerkt door twee eigen soorten."
> worden gekenmerkt door twee eigen soorten."
>
> „Celebes zendt als het ware uit een centraal bergland een viertal vangarmen uit, van welke ieder zich — een blik op de kaart doet het duidelijk zien — in een in de lengte-as daarvan gelegen groep van kleinere eilanden voortzet; de Noordelijke landtong in de Sangihe-eilanden

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX
BEËEDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN
BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082
AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

(iets Oostelijker liggen de Talaud-eilanden), de N. O. landarm in de Banggae-archipel en de Soela-Eilanden, de Z.O. arm in Boeton, Moena en de Toekang-Besi-eilanden en de Z. landtong in Saleier en de verder liggende kleine eilandjes."

Omtrent den naam *Celebes* wordt vermeld, dat deze in Nederland bekend is geworden door *Jan Huygen van Linschoten*, die in 1592 een Portugeesche manuscriptkaart mede bracht, waarop het eiland Celebes Macassares en de noordelijke punt van het eiland „Pointa Celebres" wordt genoemd, doch dat de oorsprong er van in het duister ligt. En terecht merkt schrijver op, dat een beschrijving van den bouw en de gedaante van een land als Celebes eigenaardige moeilijkheden met zich brengt:

Ook de bevolking van Celebes, welke op een oppervlakte van vijfmaal die van Nederland, 4.000.000 zielen telt, bestaat uit zeer verschillende bestanddeelen, die allen hun eigen taal spreken, eigen zeden en gebruiken hebben en zoowel in aard als beschavingspeil onderling zeer verschillen. In het Zuiden, vroeger het machtige Makassaarsche Rijk, wonen de *Makassaren* en *Boegineezen*, als drieste zeelieden bekend die handel dreven met de omliggende landen. In den loop der tijden zijn zij tot den Isam overgegaan. De Boegineezen vonden hun bakermat in Loewoe en verspreidden zich over Bône, Wadjo, Adja, Taparang, Barroe, Taneta enz., terwijl tusschen beide volksstammen in, de *Toala's* (boschmenschen) wonen, die door de bekende, Zwitsersche ethnologische reizigers, *Sarasin*, als afstammelingen der oorspronkelijke bevolking van Celebes beschouwd worden.

Midden-Celebes wordt bewoond door de *Toradja's* (bergmenschen), van wie de heer Tideman o.m. vertelt:

Het groote verschil in wording en tegenwoordigen toestand van — om enkele voorbeelden te noemen — de jong vulkanische Minahassa met haar lieflijke natuur naast de hier en daar ontoegankelijke rotsgebergten van het overige gedeelte van den Noordarm; het centraal bergstelsel naast het Zuidelijk schiereiland met zijn rand van alluviale gronden, maakt het onmogelijk om in enkele woorden een beeld van Celebes te geven.

„Daarbij komt, dat er nog heel wat ontbreekt aan de kennis van den bouw van het eiland.

„In het Kerngebergte van den Noordelijken landtong — met uitzondering van de Minahassa — zijn twee hoofdreeksen te onderscheiden van welke de Zuidelijke over den z.g.n. Hals van Celebes ombuigt en zich verder voortzet tot aan het Latimodjong-gebergte. In dit gebergte verheft zich de Dante-Mario (3412 M.), Celebes' hoogste top, die pas in 1909 in denzelfden tijd als de grootste rivier van Celebes (de Larang) en het grootste Meer (het Toewoeti-Meer) door Abendanon werd ontdekt, wel een bewijs, hoe weinig men voordien van het eiland wist!"

„Velen gingen tot het christendom over ten gevolge van de bekende Posso-zending, welke onder de menschkundige leiding der zendelingen *Dr. Kruyt* en den helaas te vroeg ontslagen *Dr. Adriani* zulk een verheffenden invloed op de ontwikkeling dier primitieven uitoefent. Zij vormen een complex stemmen, die wel door taal, zede en uiterlijk voorkomen een geheel, doch in geenen deele een nationale eenheid uitmaken. De verschillende stammen leven zonder onderling nauw contact met elkaar. In vroeger tijd bestookten zij elkander voortdurend in sneltochten. De daaruit ontstane oorlogen brachten slechts onrust onder de bevolking en belemmerden elke opleving tot welvaart. Zij bewonen de dalen der rivieren of de vlakten tusschen de gebergten. In de kuststreken kwamen zij uit vrees voor zeeroovers eertijds zoo weinig mogelijk, alleen om zout te zieden of om met de aldaar in nederzettingen bijeenwonende handelaren uit de Tominibocht, onder wie ook Chineezen, ruilhandel te drijven."

Bewesten het Toradjagebied wonen de *Mandareezen*, die evenals de bewoners van den z.g. „hals van Celebes" (Parigi, Dongala, Palae, Moeton), aan de Toradja's verwant zijn, doch veel meer invloed van vreemdelingen ondervonden.

Op den Noordelijken arm wonen verder de *Gorontaleezen*, de *Balaäng Mongendowers*, enz. enz., terwijl de meest Oostelijke punt daarvan bewoond wordt door de *Minahassers*, die een afzonderlijke eenheid vormen.

Op de eilanden Sangihe en Talaud wonen volksstammen van dienzelfden naam, die, evenals de Minahassers, grootendeels **tot** het Christendom zijn bekeerd.

Verder heeft men o.a. nog de *Menadoneezen, Ternatanen* en *Boetoneezen*. Aan de geschiedenis dezer verschillende volksstammen heeft de heer Tideman een uitvoerig hoofdstuk gewijd en zegt o.m.:

„De geschiedenis toont wel aan, hoe langzamerhand met het stijgen van den Nederlandschen invloed uit een toestand van onderlinge verdeeldheid en strijd tusschen inheemsche vorsten en volkeren een geordende maatschappij ontstond, waarin het Nederlandsch bestuur leiding geeft aan de ontwikkeling der maatschappelijke en staatkundige verhoudingen en de economische belangen van land en volk krachtig bevordert.

„Tengevolge daarvan gaat de welvaart zienderoogen vooruit, hetgeen zich o.a. demonstreert in den verhoogden bloei van de hoofdplaats Makassar, welks haven steeds als doorvoerhaven tusschen het Oostelijk gelegen gebied Celebes, Molukken en Nieuw-Guinee) en het Westen (overig Indië, Azië, Europa en Amerika) groote beteekenis heeft gehad, en in de laatste jaren door een gestadige opleving van den handel en de scheepvaart een steeds grooter aandeel in het wereldverkeer neemt.

„Ook het aandeel, dat de inheemsche volkeren in de wereldproductie hebben, vermeerdert voortdurend, doch heeft in vergelijking met andere streken van Indië nog geen groote beteekenis voor de wereldmarkt."

Het spreekt wel vanzelf, dat bij zulk een groote verscheidenheid van volksstammen ook de volkskunst een zeer verschillend karakter draagt.

Reeds uit de afbeeldingen der vele voorwerpen van Kunstnijverheid in dezen „Gids" valt dit op te maken.

Op den omslag van het boekje prijken b.v. een paar planken met houtsnijwerk voor woningbouw uit de Toradjalanden, waarop zeer fraaie vlakversieringen Jammer, dat de heldere, zeer harmonieuse kleuren er van niet zichtbaar zijn. Op dezelfde wijze versiert de daar inheemsche kunstnijvere ook allerlei voorwerpen voor dagelijksch gebruik: vruchtenschalen, doozen en schepjes, alsook schilden en speelgoed, in den vorm van paarden, kippen enz., welke in de Toonkamers van „Boeatan", Heulstr. 19, den Haag te koop zijn. Ook kan men daar evenals in het Koloniaal Instituut te Amsterdam het getrouwe model van een Toradja-huis bewonderen; bovendien zijn in het museum ook twee levensgroote beelden, voorstellend Toradja's in krijgscostuum en als sierlijk middenstuk in de zaal een Mandarsch doodenhuisje, waarin de beenderen der afgestorvenen bewaard worden. Het dak van de sarcophaag heeft aan de eene zijde een soort slangachtige paardekop en aan de andere een gestyleerde karbauwkop, terwijl boven laatstgenoemde twee paardenbeeldjes zijn ingesneden.

Op het gebied van vlechtwerk munten de inboorlingen van Celebes bijzonder uit. Van allerlei materiaal, welke de rijke plantengroei er te kust en te keur biedt, worden in de grootste verscheidenheid de fraaiste en fijnste matten, korven, doozen, manden, presenteerbladen, tasschen en wat niet al vervaardigd in de grootste kleurenpracht, zelfs van de gele stengels van orchideeën *(Alami)*.

Wèl had de heer Loebèr gelijk, toen hij reeds jaren geleden aandrong op verzorging der Indonesische vlechtkunst ook van hoogerhand, tot behoud en verdere ontwikkeling ervan!

Ook in de weefkunst hebben de vrouwen van Celebes het zéér ver gebracht. De versiering brengen zij aan door ingeweven, gekleurde figuren (z.g. flottanten inslag), o.a. op de Sangihe-eilanden bij 't *Koffo*-weefsel van vezels der daar inheemsche wilde *pisang* (banaan), maar ook de *ikat*-kunst wordt er veel bedreven, getuige de pracht-doeken uit Rongkong, Masambe en Galoempang, welke in schoonheid met elkander wedijveren. Volgens kenners spannen die uit laatstgenoemde streek de kroon, omdat daar het afbinden zeer zuiver geschiedt, anderen vinden echter juist in het eenigszins vervloeien der kleuren een groote aantrekkelijkheid. Zeer te betreuren zou 't zijn, als er van regeeringswege niet gewaakt kon worden tegen invoer en gebruik van minderwaardige garens en kleurstoffen. Ondeugdelijke waar moet geweerd of zóó hoog belast, dat ze niet goedkooper is dan deugdelijke, dan zal de inboorling vanzelf de goede materialen benutten, vooral wanneer de volwaardige werkstukken voor den verkoop worden gemerkt.

Ten slotte willen wij nog even wijzen ook op het sierlijke kralenwerk van Celebes. In een der kasten te A'dam hangen o.m. daarvan een paar *Kandaori's*, zooals belangstellenden zich wellicht zullen herinneren in Boeatan gezien te hebben, destijds door den heer Tillema meegebracht van zijn vóórlaatste onderzoekingsreis, en die, op bestelling, gaarne door de kunstnijveren, na bijlevering van kralen, gemaakt worden voor Europeesch gebruik, o.a. om als lampekappen of bloemenhangers te dienen.

Men ga ze in het Koloniaal Instituut bewonderen en daarna bij Boeatan bestellen!

Nerveus en overspannen, onrustig en slapeloos. Men gebruike hiertegen de zenuwstillende en zenuwsterkende
Mijnhardt's Zenuwtabletten
Glazen buisje 75 ct. Bij Apoth. en Drogisten 5492



VAN MARLE EN BIGNELL
Lange Voorhout 58
's-GRAVENHAGE
KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN
Op aanvrage wordt Catalogus toegezonden
5551

Instituut Hommes
Internaat Hoogezand
Ind. jongens Holland
VRAAGT GRATIS PROSPECTUS
5350

Ingenieurs-Bureau M.E.T.H.A.
NOORDEINDE 150a — Tel. 113815
Het Bureau voor Radio en Kuppersbusch Gasfornuizen. 5181
„HERA" Waschmachines.
Electrische Kachels en Haarden.
Philips Hoogtezon Lampen. Stofzuigers.
Desgewenscht gemakkelijke betaling.
Bezoekt onze Showrooms.

WESSELING & Co.
ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN
LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

SCHOOLVEREENIGING „INSTITUUT WOLTERS"
Surinamestraat 25 - Den Haag
OPLEIDING
voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE
voor kinderen van 3 tot 6 jaar
Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur
Telefoon 180347
De Directeur,
5075 U. ANDRINGA

C. A. KLAUFUS
Lid der Verg. v. d. Effectenhandel
Kantoor: Reguliersgracht 18 — Telef. 34727
AMSTERDAM 5446
EFFECTEN — COUPONS
Administratie — Nazien van Lotingen
Adviezen voor Beleggingen

5064
Fa. BASTIAAN JANSEN
KLEERMAKERIJ
DAMES- EN HEEREN SPORT- EN LIVREI-KLEEDING EN UNIFORMEN NAAR MAAT
Reizigersbezoek op aanvraag door het geheele land
GOUDSCHE WAGENSTRAAT 36, TELEF. 57557, ROTTERDAM

COLUMBIA

De bekende mooie succesnummers uit
„das Land des Lächelns"
en verder een keurcollectie van Odeon-platen, gezongen door RICHARD TAUBER, zijn steeds in voorraad bij:
„The Columbia House"
Laan van Meerdervoort 99
Telefoon 332151 — 's-Gravenhage
5333
ODEON

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Toenadering en nivelleering tusschen Oost en West.

De Loc. (3/3, blz. 24) vestigt de aandacht op een artikel van de „Ind. Crt.", hetwelk als volgt besluit: *Wij Nederlanders zullen* als koloniseerend volk, dat dagelijks in aanraking komt met millioenen menschen, die zich op een lager ontwikkelingsniveau dan het onze bevinden, *goed doen*, de zoo belangrijke kwestie van *het rassenverschil grondig te bestudeeren ter verruiming van ons inzicht*. De dooddoener: de Inlander is nu eenmaal een Oosterling en *dus* is en blijft hij een ander wezen dan wij — ter rechtvaardiging van een bepaalde houding, die wij tegenover hen meenen te moeten en te mogen aannemen — past niet meer in het kader van dezen snel vliedenden tijd, die ons voor steeds nieuwe verrassingen met betrekking tot de volkeren-psychologie plaats. Ieder oud-Indischgast zal moeten beamen, dat de Inlander van heden toch in menig opzicht een ander wezen is dan de Inlander van het begin dezer eeuw. Zijn omgeving is niet meer dezelfde gebleven en daarom ook hij niet. En hij zal over nogmaals vijf en twintig jaren weder anders zijn, minder „Oostersch" en meer „Westersch". *Oost en West zullen*, ten spijt van Kipling en zijn nog steeds talrijke schare van aanhangers, *elkaar steeds meer naderen en zij zullen*, wanneer de teekenen des tijds niet bedriegen, *langzaam in elkaar vloeien ter vorming van een universeele samenleving*, verscheiden van samenstelling en oorsprong, maar tot een belangrijke hoogte één van denken en voelen. Dit is de duidelijke tendenz in de huidige ontwikkelingsface van het „Oostersche" deel van het Menschdom.

In dit verband verdient aandacht een artikel over een „Chineesche kwestie" in het *Soer. Hbl.* (2/3, 2de bl.)

Politieke verlangens en toegeeflijkheid.

De in Britsch-Indië betrachte mildheid om aan het volk toe te staan aan de kusten zout te bereiden en dit aldus verkregen product te verkoopen, kan voor politieke heethoofden — n. h. i. van de *Java-Bode* (7/3 *J. E. J.*) — juist als een aansporing werken, om nog meer verlangens of eischen voor te brengen. Dat een goed bedoelde en reeds vèr reikende staatkundige ontwikkeling, waartoe van bestuurswege wordt bijgedragen, nog steeds niet naar den zin is van extreem-nationalisten, blijkt ook in *Ned.-Indië*. In het kamp der non-co-operators wordt de Inlandsche meerderheid in den Volksraad onnuttig en verwerpelijk verklaard. Voor alle agitatoren, die zich op het standpunt stellen, dat zoo gauw mogelijk Ned.-Indië's zelfstandigheid bereikt moet worden en de band met Nederland behoort te verdwijnen, is de inwilliging van overheidswege van een politiek verlangen slechts één enkele phase in den door hen voorgestanen, snellen ontwikkelingsgang. Hoe meer phasen bereikt worden, hoe intensiever zij hun organisaties zullen richten naar het door hen beoogde einddoel. Zelfs een trapsgewijze vooruitgang kan niet anders dan met uiterste bedachtzaamheid worden overwogen; deze mag in elk geval niet gegrond zijn op het streven van een of meer groepen, die afzonderlijk en tezamen een onbeduidende minderheid vormen van de groote volksmassa. Termen als „bewustwording van het volk" en „volksafkeer van vreemde overheersching" zijn voor allen, die het volk kennen, holle frazen, uitgevonden door strevers en defaitisten. Hoe meer aandacht de Overheid besteedt aan de politieke wenschen van die enkelingen, des te minder begrijpt de rustige, ordelievende massa het tegenover de agitatoren ingenomen standpunt van toegeeflijkheid. Wanneer dit eenmaal is teweeggebracht, voltrekt zich van zelf de geheele *reeks van feiten:* de invloed der leiders heeft de kans gekregen, om zich uit te breiden; de passieve houding der Overheid wordt voor zwakheid aangezien; de voormannen der beweging worden driester in hun openbaar optreden en ondergrondsche actie; zij uiten nieuwe grieven, nieuwe wenschen, nieuwe verlangens. Kunnen zij ongehinderd voortgaan, dan zaaien zij in een bepaalde omgeving de kiemen van ontevredenheid, haat of verzet, en dan bereiden zij aldus toestanden voor, waarin zij gemakkelijk plaatselijk een groot deel der bevolking tot hun werktuig kunnen maken.

Prof. mr. M. W. F. Treub vertelde aan de „Ind. Crt." (*De Loc.* 2/3, blz. 9) e. e. a. van *de besprekingen over inter-koloniale samenwerking* te Parijs in het voorjaar van 1930. Voor Nederland met zijn geringere bevolking is — n. h. o. van prof. T. — 't behoud der koloniën een nog grooter levensbelang dan voor Frankrijk als groote mogendheid. *Kolonisatie is thans de politiek der coöperatie*, waarbij de kolonie haar vruchtbaarheid, bodem, zon, klimaat en arbeidskracht inbrengt, en de Westersche ondernemer: zijn kapitaal, wetenschap en geschiktheid tot het drijven van groote ondernemingen. De vruchten der coöperatie moeten niet eenzijdig, maar billijk tusschen beide partijen verdeeld worden. Het koloniale vraagstuk is niet uitsluitend een kwestie van nationale economie, maar draagt *een internationaal karakter*. De wereldhuishouding zou niet kunnen toelaten, dat vele productie-mogelijkheden, welke de tropische landen bieden, braak zouden blijven liggen. Zelfs de meest conservatieven ontkennen niet, dat men thans ook rekening moet houden met de steeds meer naar voren komende tendenz onder de gekleurde rassen naar *emancipatie tot zelfs onafhankelijkheid*. Pogingen om dezen ontwikkelingsdrang te stuiten zouden tot niets anders kunnen leiden dan tot uitbarstingen; niet minder gevaar schuilt er in het onoordeelkundig en snel optreden in de richting van het onderstellen bij Inheemsche bevolkingen van eigenschappen, die haar geschikt zouden maken tot autonomie en zelfregeering, welke zij in werkelijkheid niet of nog niet bezitten. *Een ander gevaar* is: het prikkelen door *Europeesche partijen* van het nationalistisch gevoel der Inheemschen, niet met het doel om dezen een dienst te bewijzen, maar om hen in opstand te brengen tegen het Gezag, teneinde op deze wijze beter in staat te zijn, de kapitalistische basis van het West-Europeesch economisch stelsel te ondergraven. Dit gevaar is echter minder groot dan *de inwendige verslapping, voortkomend uit sentimentaliteit*, die de Europeesche staten minder geschikt maakt tot de vervulling van hun roeping als koloniale mogendheden. De verhouding tusschen moederland en koloniën raakt in haar diepste wezen de hoogste cultureele belangen der Europeesche volken, en wel in de eerste plaats van die, welke koloniën bezitten.

De Loc. schrijft over „Het Katholieke standpunt in Koloniale Zaken" en „Gifsproeien" (2/3, blz. 3), het *Soer. Hbl.* over „Br.-Indië" (2/3, *J. W.*), „Het land der twee rivieren" (4 en 6/3, *Z.*), „Het groote Pacific-conflict" (5/3) en „Katholiek-politieke actie" (3 en 5/3, *Z.*), de *Java-Bode* over „De toekomstige Br.-Indische Regeering" (4/3), „Gevaarlijke desillusies" (6/3, 3de bl.), Japan en de Sovjets" (5/3, 3de bl.) en „Australië" (10/3, 2de bl.) *De Sum. Post* over de „Vaderlandsche Club" (10/3, 1ste en 2de bl.)

Rubber.

De *Java-Bode* (6/3) geeft een verslag van een onderhoud men den heer *Paul. R. Mahony*, vice-president van de Goodrich Corporation, die te Batavia vertoefde. De heer M. acht de toekomst van rubber als product zeer gunstig. Op het oogenblik fabriceert de Goodrich Corporation 32.000 verschillende rubber-fabrikaten; hare onderzoekingen op het gebied van *nieuwe toepassingen van rubber*, vindt steeds nieuwe onderwerpen van studie, welke leiden tot aanwending van rubber. Bij het materiaal voor de pakking van schroefaskokers bij schepen bijvoorbeeld, dacht niemand er aan rubber hiervoor aan te wenden. Het onderzoekingsbureau nam proeven met rubber en op het oogenblik wordt bijna uitsluitend rubber hiervoor gebruikt. Het terrein, waarop rubber zich kan bewegen, is slechts voor een klein gedeelte bewerkt. De eigenschappen van het materiaal — rubber kan zoowel zacht als zijde, als hard als metaal worden gemaakt — zijn van dien aard, dat steeds meer toepassingen zullen worden gevonden. Steeds heeft men *het plant-areaal* uitgebreid, terwijl de consumptie hiermede geen gelijken tred hield. Een streng-doorgevoerde *restrictie* is niet het juiste middel om den toestand te verbeteren. Dergelijke maatregelen, met regeeringssanctie, zijn vrijwel altijd mislukkingen gebleken. Doch een overeenkomst tusschen producenten zelve, op commercieele basis geschoeid, is een zeer normale maatregel, geheel beantwoordend aan de omstandigheden. Er zijn echter nog producenten, die nog steeds hun areaal uitbreiden; er bestaat blijkbaar nog geen overeenstemming.

Onderwerpen onder Cultuurzaken te rangschikken, treffen wij aan in het *Bat. Nwsbl.* (10/3, 3de bl. „Regeering en Chadbourneplan" en „De Suiker-restrictie"), het *Soer. Hbl.* (2/3 „De Suiker-prijzen"; 4/3 „Suiker-restrictie"; 5/3 „Cultuurbelangen"; 3de bl. „J. E. Teysmann", 1831—1931), de *Deli Crt.* (12/3, 4de bl. „Nederlanders in Argentinië", kolonisatie; 11/3 „Sumatra's ontwouding"), *De Loc.* (2/3, blz. 8 „De tabakshandel in 1930"; blz. 17 „Suiker-zaken"; 5/3, blz. 9 „Geen thee-restrictie") en de *Java-Bode* (9/3 „Kolonisatie in Br.-Indië"; 10/3 „Het bevolkingsvraagstuk in den Pacific, en Australië", „Beperkingen in de Suikercultuur" en „Hondsche Ontslagen").


Bij Scheren
geen stukgaan en pijn meer en ook geen naschrijnen der huid, als men vóór het inzeepen de huid even inwrijft met slechts een weinig
PUROL
5492

Sovjet-import.

De import van Russische textielgoederen in Ned.-Indië was de aanleiding tot een vraag tot de Regeering van het Volksraadslid, den heer Bruineman (*De Loc.* 3/3, blz. 33).

Volgens *De Loc.* (5 en 7/3, blz. 3 en 29) werd de Indische Overheid, vóórdat tot den import werd overgegaan, daarmede in kennis gesteld. Op *economische* gronden is *h. i.* het verbieden of tegengaan van Russische textielimport in Ned.-Indië onnoodig, aangezien „dumping" niet plaats vindt. De vraag rijst thans echter of dit om *politieke* redenen niet wenschelijk is. Moeten wij toelaten, dat de Sovjets in Indië niet alleen stelselmatig onrust trachten te stoken, maar moet bovendien de bevolking, die zij ten verderve willen voeren, daaraan mede betalen? Elke cent, die uit Indië aan Moskou betaald wordt, is een cent winst voor het communisme, winst voor de vijanden der Oostersche volken, winst voor alles wat de rust, de orde en de welvaart in Indië bedreigt. Ned.-Indië kan de grenzen niet sluiten, doch het zou denkbaar zijn, een bindende overeenkomst aan te gaan tusschen alle importfirma's, door tusschenkomst van zoowel de Europeesche als de Chineesche Handelsvereenigingen, *om geen Russische goederen te importeeren*. Eenig officieus intermédiair zou het tot stand komen van zulk een overeenkomst kunnen bevorderen.

Wij verwijzen naar *De Sum. Post* (11/3 „Handen af". Alles wat in Rusland onnatuurlijk is, zal op den duur toch verdwijnen), het *Bat. Nwsbl.* (5/3 „Moskou") en *De Loc.* (5/3, blz. 5 „Radio". In het Oosten hoort men wel Moskou's nieuwen reuzenzender, maar Holland en Indië hoort men niet.)

Malaria-bestrijding.

De malaria-muskieten komen voor in talrijke soorten; er komen zeer beruchte *anophelinen* voor, maar er zijn er ook, welke den medicus niet de minste zorg baren. *Een nauwlettend onderzoek is steeds geboden, eer men zich de groote moeite en kosten van assaineering getroost*. De levensvoorwaarden der muskieten verschillen grootelijks. De meest beruchte soort wil zonlicht, helder water en niet stroomend, terwijl weer andere hun eieren leggen in stroomend water of modderwater; nòg andere soorten zoeken de donkere, beschaduwde plekken op. Men spreekt zelfs van heuvel- en bergmuskieten; een veel voorkomende soort is de sawahmuskiet. Voor het onderzoek onder den microscoop kweekt men de larven uit de plassen tot muskieten. *Dr. R. M. Fernandus*, havenarts te Belawan, vertelde in een onderhoud (*Deli Crt.* 10/3 „Belawan") dat *de bestrijding van de malaria te Belawan* tot resultaat had dat Belawan thans geschikt is als woonplaats voor Europeanen. Het is *z. i.* een formidabele vergissing *het vloedbosch* te beschouwen als een ideaal voor de *ludlowi*, de gevaarlijkste muskietensoort; het maagdelijke vloedbosch, dagelijks onderhevig aan de gevolgen van eb en vloed, waar het zeewater dus vrijen toegang heeft, levert niet het minste gevaar op voor malaria. Het hooge zoutgehalte voorkomt ten eenen male, dat de malariamuskieten hier hun eitjes leggen. Wel wordt het vloedbosch gevaarlijk, wanneer men ten behoeve van grondwinning kleinere of grootere stukken gaat inpolderen, zonder daarbij medisch-technische voorzorgsmaatregelen te treffen. Doet men dat, dan kan men als regel rekenen op een malaria-epidemie. In den allereersten tijd is er geen gevaar; door indamping zal het zoutgehalte zelfs stijgen en dit houdt de malaria-muskieten uit de buurt. Wanneer het echter gaat regenen spoelt het zout weg en trekt den grond in; het water wordt brak en hiermede is het paradijs voor de malaria-muskieten aangebroken. *Belawan* is in 1885 en 1888 ernstig door malaria geteisterd, toen een smalle strook vloedbosch werd ingepolderd ten behoeve van spoor en haven. Het zelfde herhaalde zich in 1917, '18 en '19 bij den aanleg van den Oceaanhaven. Toen er terreinen werden opgespoten, kwam er verandering ten gunste. In 1928 werd een lange parit, broedplaats voor duizenden muskieten, gebetonneerd, waarna de malaria grootendeels verdwenen bleek.

De Loc. vermeldt bijzonderheden over „Opium-enquête" (24/2, blz. 15), „Medische verzorging in de B. G." (27/2, blz. 19) en „Het rapport der Opium-enquête" (3/3, blz. 17).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Wegens ongesteldheid van onzen medewerker voor deze rubriek, blijft het overzicht der inl. pers in dit nr. achterwege.

HOOIKOORTS
Volkomen genezing mogelijk door
GENCYDO
Prospectus aanvr. bij Handelsonderneming
„WELEDA"
SCHEVENINGSCHEWEG 12 — DEN HAAG
Vertegenwoordigers voor N. O. I. 5624
Fa. Jacobson v. d. Berg en Co., Soerabaya

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No 36 van 7 Maart: Nieuwe procedé voor rubberbestrating? (een uitvinding van den heer Bjorklund, waarmede proeven in Soerabaja zullen worden genomen. In Malang is dit reeds geschied. Een dergelijke uitvinding is in de Straits ook gedaan door den heer Parry Davis.) — Bestrijding van termieten en mieren. (met water plus olie!) — De achteruitgang van de pepercultuur op Sumatra's Oostkust, door S. M. Latif (een der oudste cultuurgewassen.)

The Asiatic Review

April: The Netherlands Indies Social Development in indigenous Society, door dr. J. Kielstra.

De Bouwkundig Ambtenaar

No. 4 van 28 Febr.: Waardeering van B. O. W.-architecten (een artikel uit de te Djocja verschijnende courant „Midden Java" en het antwoord daarop van den heer Schlechter.)

De Indische Gids

Aprilnummer: Het vervoer op Java voor den aanleg van Spoorwegen, door J. A. J. Vermaas. — Indië en de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging, door mr. J. J. van Bolhuis. (besproken worden de Surinaamsche en de Indische begrooting).

De Indische Mercuur

No. 14 van 8 April: Enkele bijzonderheden van het Surinaamsche kwassiehout, Quassia Amara L, door ir. W. Spoon (na een korte historische inleiding wordt behandeld de uitvoer, de samenstelling, het gebruik in de geneeskunde, de toepassing bij insectenbestrijding. Verwezen wordt naar het artikel van dr. J. Sack in Pharm. Weekblad van 1911. De aangehaalde nummers moeten evenwel zijn 42 en 43 van 21 en 28 Oct. en 5 van 29 Januari 1916, voor welk laatste Fred. Oudschans Dentz de gegevens leverde. Zie ook diens artikel in de Ind. Verlofganger van 1927 no 42. Voor het gebruik van Quassia als insectendoodend middel verwijzen wij naar diens artikel in het K. W. van 24 Jan. 1918. De plantenziektenkundigen Dienst te Wageningen heeft zich sedert jaren voor dit artikel geïnteresseerd en bij proefnemingen den laatsten tijd gedaan, bleek het kwassie-extract geen slecht figuur te maken tegenover de werking van nicotinepreparaten. Maar men gebruikte kwassie-extract van hout van Jamaica! De heer Spoon heeft met groote voortvarendheid getracht bij de Europeesche industrie van insectendoodende preparaten belangstelling voor het Surinaamsche kwassiehout te vinden, maar is daarbij niet geslaagd. Wel bereikte hij gunstiger voorwaarden voor verscheping. Zijn eindoordeel is dat slechts oud en volkomen rijp kwassiehout in Suriname voor uitvoer bestemd zou mogen worden wil men het artikel niet door het hout van Jamaica verdrongen zien. Een bespreking met den phytopatholoog aan het Instituut te Wageningen, den heer Schoevers in 1918, die het denkbeeld opperde om in Suriname zelf het extract te bereiden en dan in gekristalliseerden toestand te verzenden, deed ons deze aangelegenheid ter kennis van den gouverneur van Suriname brengen op 12 Aug. van dat jaar, maar van den uitslag hebben wij nimmer iets vernomen). — Het spoor- en Tramwezen in Ned.-Indië gedurende 1930, (door ir. W. Cool in de Locomotief.)

De Rijkseenheid

van 8 April, no. 28: Een nationaal Indonesisch Parlement. — Nogmaals „De aanstaande Landvoogd", door W. J. Coenen. — De verhouding tusschen het Binnenlandsch Bestuur en de Zending in Ned.-Indië, door dr. H. Th. Fischer. III (slot). — Mededeelingen van de Vereeniging Indië—Nederland (secretariaat: Stadhouderslaan 98).

De Tropische Natuur

Afl. 3 van Maart: Over de vegetatie van den boer ni telong en omstreken in de Gajolanden (Noord Sumatra). Boer (Gajo'sch) is berg, door dr. A. Frey—Wyssling. — Broedtijden van vogels in de Westerafdeeling van Borneo (onderafdeeling Pontianak), door L. Coomans de Ruiter. — Vogelbloemen, door Edw. Jacobson. — Een waterhoudende liaan, door Boelman. — Broeden van Halcyon chloris Bodd. in termietennesten, door Jan Verwey. — Vliegende eekhoorns op kale kratertoppen, door Edw. Jacobson.

Tropisch Nederland

Afl. 25 van 6 April: Van slavenstaat naar Boschneger-Maatschappij, door dr. H. van Capelle. II. — De zending en de beschaving in Indië. De Minahassa, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis. XX. (slot). — Naar het Idjenhoogland, door S. A. Reitsma I.

De Indische Post

van 7 Maart no. 10: Als „Onze Meening" schrijft de hoofdredacteur Z. een artikel over de bezuiniging op de salarissen en verwijst naar Britsch-Indië waar de „indianiseering" van verschillende openbare diensten, belangrijk verder is doorgedreven dan in Ned.-Indië. De schrijver eindigt met:

„De toekomst kan slechts brengen: geleidelijke terugdringing van het Westersch element in de landsadministratie.

Dit zal van groote beteekenis zijn voor de Europeesche groep in Indië. Het is, naar onze meening, niet onwaarschijnlijk, dat de werkloosheid van thans is te beschouwen als de overgang naar een andere periode, in welke hier voor nog belangrijk minder Europeanen arbeid zal zijn te vinden.

Westersche overheidszorg uitgevoerd door Westerlingen, is een artikel dat langzamerhand al te kostbaar voor Indië wordt; men zal haar voor de toekomst zoo snel en zoo sterk mogelijk dienen te beperken."

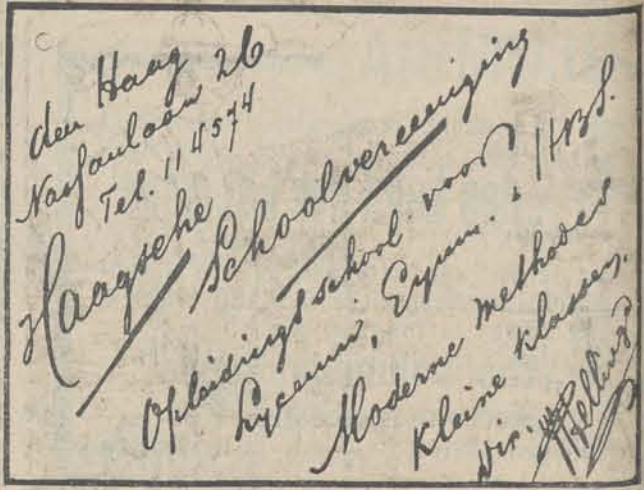
De oudste grafzerken op Java, door mr. P. C. Bloys van Trelong Prins (17 grafzerken uit de 17de eeuw worden beschreven, een verzameling, welke thuis behoort bij de genealogische beschrijving van het „voetspoor der vaderen").

De Indische Verlofganger

van 3 April, no. 35: Baron H. G. Nahuys van Burgst, door S. Kalff (een koloniale figuur die van jurist militair werd en als bestuursambtenaar een belangrijke plaats heeft ingenomen in Indië.) — Vriendschapsbanden in het verre Oosten, door C. Vis—Janssen van Raay (Reisindrukken uit „Het verre Oosten" door Mevr. Henry Forbes, uit het Eng. vertaald door mevrouw van Deventer—Busken Huet).

Suriname

De uitgifte van perceelen domeingrond op door het Gouvernement ingerichte vestigingsplaatsen of daarbuiten, is sedert 1917 geregeld door de z.g. Grondjesverordening. Deze vestigt het instituut van kosteloos gebruik voor de eerste zes jaren na uitgifte, en laat toe om ook bij herhaalde uitgifte het kosteloos gebruik telkens weder opnieuw voor een termijn van ten hoogste zes jaren van kracht te doen zijn. Dit instituut heeft in de praktijk tot ernstige misbruiken geleid. Een der ernstigste bestaat daarin, dat bij eerste uitgifte de gronden in gebruik worden genomen door lieden, die er hun werk van maken den geheelen houtopstand tot houtskool te verwerken. De grond wordt daarna niet voldoende in cultuur gebracht en blijft dan langen tijd open



5139

liggen, aan zon en regen blootgesteld. Na afloop van de 6 vrije jaren verdwijnt deze „schijn"-landbouwer en tracht hij zijn sloopersbedrijf op een nieuw perceel voort te zetten. Deze categorie van kleinlandbouwers is voor het land meer na- dan voordeelig.

Onmogelijk is het, althans zeer moeilijk, die schijnlandbouwers te weren. Verwacht mag worden dat een betere toestand geschapen wordt, indien men de landbouwers van meet af aan tot betaling van huur noopt.

De Gouverneur gelooft dan ook, naar hij in de toelichting tot een wijziging van de Grondjesverordening betoogt, dat het alle aanbeveling verdient het instituut van kosteloos gebruik geheel te doen vervallen. Daarvoor zou in de plaats gesteld kunnen worden de mogelijkheid van een verminderde huur gedurende eenige jaren na eerste uitgifte. Op natte gronden kan de landbouwer eenige rijst-oogsten gehad hebben, op droge gronden zal hij bananen en cassave kunnen verbouwen, terwijl zijn eerste koffie-aanplant vruchtdragend begint te worden. De Gouverneur zou de verminderde huurprijs de eerste 3 jaren willen stellen op de helft van den definitieven huurprijs.

De gouverneur zou tevens de bovenste grens van den huurprijs verhoogd wenschen te zien. Wordt deze voor terreinen buiten vestigingsplaatsen op f 1 per ¼ H.A. en op vestigingsplaatsen op f 20 per H.A. gebracht, zooals thans voorgesteld wordt, dan blijft het maximum nog belangrijk beneden de huur, die geheven wordt van sommige particuliere terreinen.

Verkregen rechten zullen intusschen onaangetast worden gelaten.

Verder wordt de mogelijkheid geopend het bedrag van de premie voor het afstand doen van het recht op vrijen terugvoer te verlagen. Thans is imperatief voorgeschreven dat deze f 100 zal bedragen. Waar echter te voorzien is, dat het in de toekomst voor de Nederlandsch-Indische immigranten steeds aantrekkelijker zal worden zich in Suriname als landbouwers te vestigen, nu velen dit reeds gedaan hebben en er aanzienlijke centra van Javaansche bevolking zijn ontstaan, mag aangenomen worden, dat in de toekomst met een lager bedrag, naar beoordeeling van den gouverneur, als premie zal kunnen worden volstaan zonder daardoor de kolonisatie te schaden.

⁂

De gouverneur heeft een ontwerp ingediend om de extra heffingen, die thans plaats vinden op de huurwaarde-belasting en de inkomstenbelasting ten behoeve van wegenaanleg, ook gedurende de jaren 1932 tot 1934 te bestendigen. Bovendien heeft de gouverneur van de sinds kort geschapen gelegenheid gebruik gemaakt, om op de begrooting voor 1932 ten laste van het Moederland f 50.000 uit te trekken voor de welvaartsdoeleinden, strekkende om het wegenplan voor Suriname in sneller tempo uit te voeren. Hij geeft hierbij een overzicht van dit wegenplan. Dit bestaat in hoofdzaak uit den aanleg van 13½ K.M. weg Paramaribo—Domburg, vervolgens Paramaribo—Groningen en Domburg—Accaribo. Op grond van den onzekeren financieelen toestand strekken deze plannen zich niet verder uit dan een periode van drie jaar.

⁂

Aan een particuliere correspondentie uit Paramaribo aan de N. R. Ct. van 9 April, Av. bl. A., ontleenen wij het volgende:

„De nood der plantages, welker koffie beneden productieprijs wordt verkocht, bracht het gouver-

VOOR AL UWE REIZEN
Reisbureau LISSONE N.V. AMSTERDAM
Leidschestraat 5 — Dam 10
Reisbureau LINDEMAN N.V. DEN HAAG
Groenmarkt 22 5033 en elders
— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —
BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4
GENUA Uff. Informazioni C.I.T. Stazione P. Principe
MARSEILLE Cie. Insulinde 11 Bd. Dugommier
NICE Cie. Insulinde 15 rue Grimaldi
PARIJS Knickerbocker Tours 14 Bd. Malesherbes

VICTORIA-WATER
OBERLAHNSTEIN
HEERLIJK GEZOND
NATUURLIJK BRONWATER 5504



5014

nement tot de noodzakelijkheid een steunregeling voor die bedrijven te ontwerpen en in toepassing te brengen. De gouverneur vindt hierin de gelegenheid het beginsel uit te spreken, dat alleen plantages, welke onder normale omstandigheden reden van bestaan hadden, of, anders gezegd, levensvatbaar zouden blijken te zijn, voor steunverleening in aanmerking zullen komen. Nu zou het zeker van belang zijn, indien alle ondernemingen deze hulp aanvroegen, om uit het al of niet verleenen te kunnen afleiden, welke maatstaf aan de „levensvatbaarheid onder normale omstandigheden" zal worden aangelegd; maar het laat zich aanzien, dat de meeste eigenaars den overheidssteun zullen trachten te ontberen, daar de voorwaarden bezwaarlijk worden geacht. In ieder geval blijkt uit den eerst gestelden eisch, dat de gouverneur niet alle bestaande plantages het voortbestaan waardig keurt en liever een aantal wil laten te gronde gaan dan haar over den moeilijken tijd heen te helpen om daarna het kwijnend bestaan weer voort te zetten. Hoe spoedig zulk een bestaan kan verbeteren, heeft men in 1927—,28 gezien, toen door hooge prijzen bij goede oogsten enkele erkende sukkelaars er boven op kwamen en bij een toegepaste betere financieele politiek nu waarschijnlijk heel wat sterker zouden staan, dan voor 1927 het geval was."

Het wil ons voorkomen dat het uiterst bezwaarlijk zal zijn een maatstaf te vinden voor de „levensvatbaarheid eener plantage onder normale omstandigheden."

⁂

In een goed gedocumenteerd artikel in *„Het Algemeen Handelsblad"* van 3 April, komt een inzender terug op het waterleidingsprobleem voor Paramaribo.

Het slot van het artikel volge hier:

„Bij de meer en meer voortwoekerende verarming der Surinaamsche burgerij is het thans meer dan twijfelachtig, of het aantal dergenen, die het water kunnen koopen, groot genoeg zal zijn; hoe zal het zijn, wanneer de verarming blijft aanhouden? De waterleidingmaatschappij is geen philantropische instelling. Dan zal er niets anders op zitten, dan dat van Bestuurswege het water voor de arme bevolking wordt gekocht. En aangezien de koloniale middelen zulk een offer niet zullen toelaten, zal het Moederland moeten bijspringen, zooals het gedurende zoo lange jaren voor andere zaken heeft bijgesprongen.

Waarlijk, de manier, waarop in deze zaak onnoodig, behalve de belangen der bevolking van Paramaribo die der Nederlandsche schatkist zijn opgeofferd aan officieele kortzichtigheid, is niet van roekeloosheid vrij te pleiten."

Curaçao

Verbetering.

Naar aanleiding van het geval-Mr. Weitjens schreven wij onlangs, dat de Hooge Raad een uitspraak van een huurcommissie zou hebben vernietigd, omdat die commissie onwettig zou zijn samengesteld. Ons geheugen heeft ons parten gespeeld. Dergelijke beslissingen zijn niet door den Hoogen Raad, maar door de Kantonrechters te Sliedrecht en Enschedé genomen. Het eenige tegen die uitspraken mogelijke rechtsmiddel, cassatie in het belang der wet, is destijds niet aangewend.

Aan wien de eer?

Het moet wel een kranig stukje zeemanskunst zijn geweest de *Statendam* 7 Maart l.l., de haven van Willemstad binnen te voeren. De *Amigoe* brengt een eeresaluut aan den loods. Geen woord aan het adres van den kapitein. Intusschen komt de *N. R. Crt.* met groote stukken en plaatjes over het zelfde onderwerp. „Een kranig zeeman" is.... de gezagvoerder; geen woord over den loods.

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOL"
1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG
6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.
4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.
Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.
De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.
5546

De herinrichting der politie.

In een week tijds heeft de gouverneur het Voorloopig Verslag beantwoord. Men leest daarin o.m.:

„De verhouding van burgers en militairen in zake politie-aangelegenheden denkt het Bestuur zich aldus, dat, wanneer militairen politiedienst verrichten, zij alleen moeten worden beschouwd uit een oogpunt van de hun opgedragen politioneele taak. Het duidelijkst treedt dit naar voren in de verhouding Procureur-Generaal-Commandant der Militaire Politietroepen-Hoofdinspecteur, welke verhouding politioneel geen andere is dan de zuiver burgerlijke verhouding tusschen Hoofd der Politie — Plaatselijk hoofd der Politie — Chef van eene politioneele afdeeling, waarbij elke militaire verhouding afwezig is en dientengevolge geheel buiten beschouwing kan blijven. Deze zuiver burgerlijke politioneele verhouding wordt in de ontworpen verordening in beginsel geregeld en zal in bijzonderheden worden vastgelegd in een besluit betreffende den dienst, zooals in artikel 10 van het ontwerp is voorgeschreven. Hierdoor zal juiste dienstverdeeling worden ingevoerd, tengevolge waarvan wrijving zal worden voorkomen.

Dezelfde zuiver burgerlijke politioneele verhouding geldt voor den Gezaghebber van Aruba en den aldaar gestationeerden Luitenant-Detachements-commandant der Militaire Politietroepen, alleen zuiver militaire opdrachten kan ontvangen, b.v. betreffende rekening en verantwoording van militaire gelden, de militaire administratie, enz."

Op den duur zal één officier kunnen worden gemist.

Drinkwatervoorziening.

De gouverneur heeft aan den Kolonialen raad een brief geschreven, om het college op de hoogte te brengen van het vraagstuk der drinkwatervoorziening. Willemstad, zoo wordt daarin gezegd, heeft dagelijks 550 tot zoet water noodig. De inrichting aan den Penweg geeft 250, die op het Rif 50 ton, van de pompstations kan voorloopig op ten hoogste 100 ton worden gerekend. Dat is dus te weinig. Nu brengt dé Leylandlijn 1500 ton maandelijks, wat misschien te verdubbelen is. Getracht wordt nog een oplossing te vinden voor de mislukte proef met den aanvoer van water in een gasolinetanker. En ten slotte is het bestuur in onderhandeling met de C. P. I. M. voor levering door haar van 100 ton dagelijks. Op zuinigheid wordt aangedrongen.

De K. R. antwoordde o.a.:

„Tegen de toelichting van de hoeveelheid van 550 ton, die Willemstad dagelijks noodig zou hebben, heeft de Raad ernstige bezwaren, daar het toch bekend is, dat de aangeslotenen herhaaldelijk onvoldoende van water voorzien worden, aan talrijke aanvragen om aansluiting niet voldaan kan worden en aan schepen, waarvoor bij voortduring gevraagd wordt, geen water verschaft kan worden, terwijl niet kan ingezien worden, hoe het Gouvernement van hygiënisch standpunt uit bekeken, tot groote zuinigheid in het gebruik kan aanmoedigen, temeer, daar het Bestuur door het monopolie van waterlevering aan zich te trekken zedelijk verplicht is voor een goede en geregelde watervoorziening zorg te dragen. Bovendien blijkt, dat op het steeds goed functionneeren van de distillatie-installaties gerekend wordt, benevens op het steeds en op tijd ontvangen van goed bruikbaar aangevoerd water. Daar dit laatste uit verschillende richtingen plaats vindt en vervolgens de watersoorten door elkaar gemengd worden, is de mogelijkheid lang niet denkbeeldig, dat het aldus gevormde water verre van zuiver is, en als dan afgekeurd zal moeten worden.

Aangezien dus een absolute bedrijfszekerheid gemist wordt, wat tot zeer ongewenschte gevolgen aanleiding geven kan, dringt de Raad er sterk op aan om, wanneer het Bestuur geen andere middelen om tot een absolute bedrijfszekerheid te geraken kan aangeven, tot de onmiddellijke, telegrafische bestelling van een distillatie-installatie van voldoende capaciteit voor Curaçao over te gaan. Het gevolg van de in bedrijfstelling van deze installatie in Willemstad zal tevens zijn, dat het putwater, dat thans uit de buitendistricten aangevoerd wordt en aldaar niet gemist kan worden, voor deze districten beschikbaar zal blijven, terwijl zoo noodig drinkwater uit Willemstad aan de buitendistricten versterkt kan worden."

Dansinstituut v.d. Zanden
SCHIEDAMSCHESINGEL 103B—105B — ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591
Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

Uit den Verren Vreemde

Het Amerikaansch worden van de voormalige Deensche Antillen.

Op stuk van zaken hebben noch de eilanden zelf noch Amerika plezier van den koop. Dit is wel een verrassing. Er kan leering uit worden geput voor hen, die ook in andere landen wel eens aankomen met het advies: verkoopen van de koloniën in Amerika.

President Hoover heeft, zoo lezen wij in *La Dépêche Coloniale* (5—6 April), de verklaring uitgesproken, dat de Ver. St. wel een slechten koop hebben gedaan door geld te besteden voor de Deensche Antillen, die hun niets opbrengen.

Dit heeft van Deensche zijde een uiteenzetting uitgelokt, die Amerika verwijt, dat het zelf de schuld is van den ontstanen toestand. De Antillen verkeerden bij den overgang in 1917 in bloeiende omstandigheden. De hoofdbronnen van hun rijkdom waren de suiker en de rhum. De groote Amerikaansche eigenaars van suikerondernemingen elders wisten de suikerproductie te dooden, terwijl de rhum-productie in droog-Amerika niet geduld kon worden.

St. Thomas was de algemeene verzamelplaats van de Antillen. De haven ligt gunstig in een weg van de groote vaart. Maar Amerika heeft de uitrusting ervan niet op de hoogte gehouden der eischen van den tijd. De haven ligt nu verlaten.

Amerika heeft voor de drie eilanden St. Thomas, St. Jan en St. Cruz 25 millioen dollars betaald. Den 17 Januari 1917 kwamen zij onder Amerikaansche vlag, na gedurende 2½ eeuw Deensch te zijn geweest. Sedert 1865 was men aan het marchandeeren geweest. En thans, 14 jaren nadat de overgang beklonken is, beklagen de Amerikanen zich over te duren koop, de bevolking der eilanden zich over achteruitgang in welvaart, en de Deenen? Wij weten niet of zij zich ook beklagen, maar zij zien toch met leedwezen hoe de practijk geenszins beantwoordt aan de stellig uitgesproken verwachting, dat de eilanden slechts zouden kunnen winnen bij hun opname in de groote gemeenschap der groote republiek.

Syrië koninkrijk? — Irak onafhankelijk?

Volgens een bericht in de dagbladen, zou de Fransche regeering een overeenkomst hebben geteekend met Mohamed Ali, een zoon van Hoessein, den onlangs overleden ex-koning van Hedchas, volgens welke Ali koning van Syrië zal worden.

Frankrijk voert over Syrië een Volkenbondsmandaat. Syrië behoort tot de mandaatlanden, waarvan binnen afzienbaren tijd kan worden verwacht, dat zij rijp kunnen worden verklaard voor zelfregeering. Maar 't is niet aan den mandaathoudenden staat om hierover te beslissen, doch aan den Volkenbond.

Wel bestaat de mogelijkheid, dat Frankrijk het als een gewenschten stap in de richting naar zelfbestuur voor Syrië beschouwt, dat het land een koninkrijk zal worden en dat Ali dan als de aangewezen vorst wordt genoemd. Op een dergelijke wijze hebben de Engelschen gehandeld in hun mandaatland Irak, waar zij Feisal, broeder van Ali, tot koning hebben verheven. Deze Feisal voldoet wel aan de verwachtingen, die men zich van hem gemaakt had. De bevolking van Irak, het vroegere Mesopotamië, schijnt zich ook in de toewijzing van een, toch aan het land vreemden, vorst te schikken. Juist deze week heeft men kunnen lezen, dat de z.g.n. capitulaties, waardoor de rechtspraak over vreemdelingen in Irak aan de inheemsche rechters was onthouden, opgeheven zullen worden. Weer een stap in de richting naar volwaardige zelfstandigheid.

't Is niet onwaarschijnlijk, dat de Franschen zich voor Syrië wenschen te spiegelen aan het beeld van Irak.

Die politiek zou ook passen bij de samenwerking, welke momenteel tusschen Londen en Parijs bestaat. Om dit duidelijk te maken moeten wij eenige gebeurtenissen van de laatste jaren in herinnering brengen.

Tijdens den grooten oorlog had Hoessein zich als koning van Hedchas, het heilige land der Mohamedanen, onafhankelijk verklaard van Turkije, en zich aan de zijde van de entente geschaard. Bij het sluiten van den vrede erkenden de entente-landen de onafhankelijkheid van Hedchas; koning Hoessein behoorde zelfs tot de eerste onderteekenaars

van het Volkenbondspact. Engeland vormde toen een groot plan. Terwijl Hoessein den scepter voerde in het land, waarin Mekka en Medina gelegen zijn, zouden twee zijner zonen koning worden van de andere aangrenzende Arabische landen Transjordanië en Mesopotamië. Zoo zou een groote Arabische statengemeenschap worden verkregen, die door de vorstenverwantschap eenige waarborgen van goede verstandhouding bezat, en — die onder Britschen invloed kon worden gehouden. Abdoella is inderdaad emir van Transjordanië geworden en gebleven. Indertijd is al eens gedacht over Feisal als vorst van Syrië, maar Frankrijk wilde daar niet aan, hij is toen, zooals gezegd, koning in het mandaatland Irak geworden. Minder gunstig is de fortuin voor Hoessein zelf geweest. In zijn rijk wierp het hoofd van de Wahabieten, Ibn Saoed zich tot tegenstander op. Het kwam Engeland destijds niet gelegen voor Hoessein in de bres te treden. Hedchas was ook (de eerste mede-onderteekening ten spijt) geen lid van den Volkenbond geworden. Hoessein werd van den troon gestoten, moest zijn land verlaten. Zijn zoon Ali, als zijn opvolger aangewezen, beproefde nog de kans te doen keeren. Dit gelukte hem echter niet. Ibn Saoed zit vast op den troon. Hoessein is in ballingschap overleden. Engeland heeft het groote plan moeten opgeven, maar de lust om zich met de Arabische aangelegenheden te bemoeien is toch weer terug gekeerd. En zoo zou 't wel in de gewilde lijn der Fransch-Engelsche politiek van den dag liggen om Ali, den derden broeder, te bestemmen voor den troon van Syrië. Men is met Ibn Saoed op den besten voet. Alle Arabische vorsten verkeeren onderling momenteel ook in vredelievende stemming. Zoo pas hebben zij een verdrag van goede buurschap en arbitrage gesloten. Maar 't kan toch als vooruitziende politiek worden beschouwd ten noorden van Hedchas, tusschen de Middellandsche Zee en de Golf van Perzië, alsmede ter afscheiding van Arabië van Turkije, een aaneengesloten groep van koninkrijken te leggen, die rekening houden met de wenschen der entente. Voor de politiek van overwicht is die van evenwicht dan in de plaats gekomen.

Bekend is dat Frankrijk er, na lang sukkelen, in is geslaagd aan Syrië rust en vrede te bezorgen, het kan er aan gaan denken het gezag in de hand van een krachtig bestuurder te leggen, met de bedoeling, hem de leiding der zaken eenmaal over te geven, rekenende op zijn dankbaarheid.

Mag het courantenbericht zoo opgevat worden, dan lijkt 't ons goed nieuws te brengen. Dan spreekt er toch het vertrouwen uit dat voor Syrië een gunstiger tijd tot ontwikkeling is aangebroken, dan blijkt eruit dat Frankrijk zijn mandaat-opdracht geheel volgens de bedoeling van den Volkenbond volbrengt, dan worden de kansen op vrede in den vroeger steeds woeligen Arabischen hoek grooter dan zij ooit geweest zijn.

Engeland zal Frankrijk ten deze wel benijden. Heeft het voor Irak een goede oplossing gevonden, het weet deze voor Palestina, het buurland van Syrië ter andere zijde, nog maar steeds niet te vinden. Daar staat 't voor de vijandige tegenstelling tusschen Joden en Arabieren. Het weet hen niet te verzoenen. Het geeft om beurten voorrang aan de eischen van een van beiden, verbittert daardoor de andere partij. Laat deze zich dientengevolge krachtig gelden, dan wordt na eenigen tijd toegegeven aan haar wenschen, hetgeen weer protest en verzet van de andere zijde uitlokt. Momenteel wordt weer een politiek gevolgd, die de Jodeneischen tot richtsnoer neemt, de Arabieren roeren zich heftig. Het spel speelt voort. Dit blijft de puzzle in de statengemeenschap om de groote Arabische woestijn.

Ingezonden

De ambtenaren en de actie tegen mogelijk noodzakelijke salarisvermindering.

Het naschrift, dat de Redactie van het Kol. Weekblad plaatst onder ons ingezonden in no. 13 van dat blad, heeft ons tot onzen spijt niet bevredigd en allerminst overtuigd. Een simpel protest tegen een maatregel, dien men onjuist acht, is plicht en naar ons beste weten is plichtsvervulling nog steeds niet „laakbaar" te achten. Dit moet de geachte steller van bovengenoemd naschrift toch wel met ons eens zijn. Maar waarom dan zulke dikke woorden te gebruiken? Zit daar misschien bewust of onbewust de vrees voor revolutionnair gedoe achter, die bij menigeen, die min of meer behoudend georiënteerd is, zoo spoedig om den hoek komt kijken? Maar moet men dan à priori elke Regeeringsdaad, elk Regeeringsvoornemen maar accepteeren als het beste en het wijste, wat er in de gegeven omstandigheden gedaan kan worden? Zijn er dan in de geschiedenis der laatste jaren geen voorbeelden genoeg, die bewijzen, dat ook de Regeering niet absoluut onfeilbaar is? En waartegen gaan de protesten uit ambtenaarskringen? Niet tegen bezuinigingsmaatregelen als zoodanig. Er zijn er genomen, nog anderen in overweging en er zullen er nog wel meer genomen moeten worden. Een crisis eischt natuurlijk voorziening, dat zal door niemand, ook door geen ambtenaar, worden ontkend. Als b.v. de Regeering tot belastingverhooging overgaat, dan dragen *alle* geledingen der maatschappij bij tot het overwinnen der moeilijkheden. Maar terecht protesteert de ambtenaar als hij maar weer in de eerste en voornaamste plaats de dupe wordt van den deplorabelen toestand. Waarom eischt de Regeering van hem meer dan 't volle pond en laat ze tal van particulieren ongemoeid? Daartegen richten zich de protesten, daartegen vooral en dat met temeer recht, omdat de positie van den ambtenaar toch al niet schitterend is, vastgesteld als ze werd in een tijd van malaise en bezuiniging. Het is dan ook daarom, dat we in de protesten niets laakbaars kunnen ontdekken, 'n en déplaise het betoog in het Kol. Weekblad.

En dan nog iets. De steller van het naschrift tracht zijn positie te versterken met de mededeeling, dat hij in deze kwestie niet alleen staat. Nu — dat doen wij ook niet. Blijkens een Aneta-telegram d.d. 1 April komt ook de Ned.-Ind. Officieren-Vereeniging tegen de toen nog voorgenomen, maar thans reeds als vaststaand aangekondigde salarisvermindering op. Van deze vereeniging mag toch zeker wel aangenomen worden, dat niets „laakbaars" zal doen. Verder protesteeren ook de locale ambtenaren, uit alle welke uitingen dan toch wel blijkt, dat de maatregel algemeene ontevredenheid wekt. Ook de Pers staat goeddeels aan ambtenaarszijde b.v. het A. I. D. „de Preangerbode". En leest de geachte steller van het onderhavige naschrift misschien ook „Het Vaderland"? In 't nummer van 4 April j.l. schrijft het, dat een salarisverlaging van tweemaal 5 % wèl een zeer drastische maatregel is, waarmede de grens van wat in deze richting kan worden gedaan zoo niet overschreden, dan toch zeker bereikt is. En van dat blad zal men toch ook moeilijk kunnen aannemen, dat het de ambtenaren steunt in een „laakbare" actie.

Bovendien de tijden zijn voorbij, dat de Regeering met betrekking tot de positie van de ambtenaren oordeelt over hen, bij hen, maar zonder hen. En waar in Indië het Instituut „georganiseerd overleg" vooralsnog ontbreekt, is een protest thans nog ongeveer de eenige wijze, waarop de ambtenaar zich kan uiten. Wat we dan ook niet zullen nalaten.

Hoogachtend,

Lancel, Bloemsma, Bouwman, Boomer, N. I. O. G.; Kragt, v. Brakel, Postbond; v. Santen, Hoogenboezem, Spoorb.

Naschrift van de Redactie:

Het verschil tusschen een waardig en een lakenswaardig optreden van staatsdienaren wordt onmiskenbaar duidelijk aangegeven door de wijze waarop de officieren, door middel van een request, tegen salarisverlaging opkwamen en de wijze waarop de V. V. L. dat meent te moeten doen.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's-Gravenhage.

Kort overzicht van de voordracht met lichtbeelden door den heer Johan W. Schotman, Arts, eertijds Geneesheer aan den Loenghai Spoorweg in China, voor de Haagsche Afdeeling van „Oost en West", gehouden des avonds om 8 uur op 10 April 1931 in het Gebouw Excelsior over: „Het Binnenland van China en zijn beteekenis".

De voorzitter, de heer F. van Peski, leidde den spreker, die in de plaats van Prof. L. van Vuuren, wegens ongesteldheid verhinderd zijnde, optrad, met een vriendelijk welkomstwoord bij de toehoorders in, waarbij hij bovendien herinnerde aan de door de Afdeeling ontworpen excursies naar de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Spreker begon mede te deelen, dat het Oosten hem van af zijn jeugd reeds om allerlei redenen geboeid had; toen de gelegenheid zich dan ook in 1921 voordeed om als arts bij de Hydrografische Expeditie der Loenghai spoorweg naar China te gaan, maakte hij daarvan gaarne gebruik.

In het algemeen, aldus spreker, verheugt China zich in de belangstelling van het Westen, maar wat wij er hier van weten, is niet zuiver in overeenstemming met de werkelijkheid. In het Westen zijn er eigenlijk verschillende „China's". Allereerst dat van de literatuur, de dichtwerken en de wijsgeerige en mystieke leer van Lao Tze en Confucius; dan de romantiek van de Chineesche kunst: het landschap van vazen en wandrollen; dan het China van de persberichten vol onrust en tegenstrijdigheid en ten slotte dat wat de Jong-Chineezen gaarne ervan zouden zien. Achter het verlangen het land zelf te leeren kennen, droeg spreker als arts en psycholoog ook vragen in zich om: waarin verschilt de Chinees van den Europeaan; in hoeverre laten zich rasinvloeden gelden; wat voor essentiëel verschil is er tusschen Oost en West. Spr. moet, bekennen, dat veel van zijn aanvankelijke illusies zijn in puin gevallen; het groote en mooie heeft hij op andere wijze moeten zoeken. Als geneesheer kwam hij in innig contact met de bevolking, leefde zes jaren in dat gedeelte van China, waar het nog geheel zichzelf is: het binnenland. China is nog maar kort open voor het Westen, niet langer dan een zeventig jaren; het is lang gesloten gebleven voor Westersche invloeden. Hierover sprekend, merkt spr. op, dat de haat tegen den vreemdeling maar schijnbaar een verklaring vindt in wat China van de vreemde staten heeft ondervonden: het is een psychologisch verschijnsel, dat men ook in de dierenwereld kan opmerken. In den loop der jaren kwam spr. tot de overtuiging, dat de Chinees potentiëel geenszins de mindere is van den Westerling; zijn smaak en kunstzin, zijn vaardigheid en intelligentie toonen dat duidelijk genoeg. Maar toch is er een geheel andere mentaliteit. Deze mentaliteit laat zich geheel terugvoeren op cultuurinvloeden. Spr. komt op tegen de beweringen van den Franschen anthropoloog Legendre, die de bloei-tijdperken in de Chineesche geschiedenis toeschrijft aan Arise bijmenging. Spr. vindt dat dwaasheid; de Chinees behoeft zijn menschelijke superioriteit niet te bewijzen; die is evident genoeg. Maar China verkeert nog in een vroeger stadium van de geestelijke ontwikkelingsgang der menschheid, een stadium, dat wij zelf vroeger ook doormaakten. De Chineesche geneeskunde is de Westersche geneeskunde van antieke tijden. China maakt een bijbelsche indruk; de Chineesche beschaving, nu in verval, is de tot het heden toe geconserveerde beschaving der antieke Egyptische en Perzische Rijken. De Chinees is de antieke mensch. Spr. herinnert er aan, dat China de napoleontische wetgeving en maatschappelijke ordening geheel mist. Traditie en magiesch-mystische opvattingen en gewoonten beheerschen en regelen de samenleving. De ethiek is er anders. De familieclan is er blijven voortbestaan. Het ideëele bij den Chinees beperkt zich tot de persoonlijke verhouding ten opzichte van vorst, vader, oudere broeder, enz. Eerbied voor de idee kent hij niet; onze gedachte van broederschap en de sociale idee is een opvatting, waaraan de Chinees nog niet toe is. Onze maatschappelijke ordening kennen zij niet. Tradities en gebruiken treden er in de plaats van onze wetten. De Chinees begrijpt dat er veel veranderd moet worden; van een geordende republikeinschen staatsvorm kan echter voorloopig geen sprake zijn, daar waar de bevolking nog antiek voelt; deze in te voeren, zou nutteloos en gevaarlijk zijn. Spr. wijst op de religieuse vormen, die onontwikkeld zijn gebleven. Volgens hem is dat binnenland van 399 millioen primitief denkende en voelende menschen, de belangrijkste factor in het Chineesche probleem, geheel onderschat door de Jong-Chineezen. De toekomst zal dan ook nog wel veel sombere gebeurtenissen brengen; spr. hoopt echter voor China het beste.

Hierna ging spr. over tot de vertooning van een serie zeer belangwekkende lichtbeelden van het Eiland Hsi Lien Tao, van de kuststreek en het diepere binnenland van Midden-China, welke de aanwezigen een uitnemend beeld gaven van dat Chineesche platteland. Vooral door zijn duidelijke en onderhoudende toelichting en verklaring bij de lichtbeelden wist spr. een en ander zeer levend tot zijn helaas niet talrijk, maar zeer aandachtig en dankbaar gehoor te brengen.

Na de pauze droeg spr. enkele fragmenten voor uit zijn bekend prozawerk, Het Vermolmde Boeddhabeeld, waarin hij zijn Chineesche ervaringen heeft verteld.

Na afloop bracht de Voorzitter den heer Schotman, die herhaaldelijk applaus oogstte, ook namens de toehoorders, dank voor zijn boeiende en leerrijke lezing.

Moge bovenstaand verslag een opwekking zijn voor onze Afdeelingen den heer Johan W. Schotman, Arts te Poortugaal, uit te noodigen tot het houden

AMERSFOORT
N.V. „PATRIA" 5303
Boek- en Fotohandel. — Kantoorartikelen.
UTRECHTSCHE WEG 46
TELEFOON 653
AMERSFOORT

Voor BROOD en GEBAK: Henri J. Carels, Den Haag, Amsterdam en Haarlem 5324

zijner alleszins interessante en boeiende voordracht.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Den Haag, 10 April 1930.

Excursie Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Aan leden en begunstigers(sters) wordt medegedeeld, dat zich voor de eerste excursie (vermoedelijk 18 Juni a.s.) het voldoende aantal personen heeft opgegeven, zoodat de deelname aan die excursie gesloten is.

Degenen, die zich nà 11 April hebben aangemeld of zullen aanmelden, kunnen deelnemen aan de tweede excursie (vermoedelijk 2 Juli a.s.) bij voldoende deelname. Voor die excursie bestaat gelegenheid zich *schriftelijk* op te geven bij den Secretaris van de Afdeeling Den Haag, Jacob Hopstraat 12, alhier. (Zie de bizonderheden in het Kol. Weekblad dd. 2 April 1931). Verzoeke voor eventueele correspondentie postzegel bij te sluiten.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Bergen op Zoom.

De vertooning van de Ria Rago-(Missie)-film, die oorspronkelijk eind Maart had zullen plaats hebben, doch toen werd uitgesteld tot 9 April, is thans definitief van de baan, aangezien de gedane toezeggingen en gemaakte afspraken werden herroepen. Het bestuur betreurt ten zeerste, dat het de leden — buiten zijn wil — hierin moet teleurstellen, te meer, waar voor dit filmwerk nogal belangstelling bleek te bestaan.

Ter vervanging komt thans een film-avond op 16 April a.s. te 8 uur in het Roxy-theater, waarin zullen loopen de bekende „Plancius-film", welwillend afgestaan door de Directie der K. P. M. en bovendien de film „Hoe de „Dempo" werd gebouwd". Deze laatste is thans nog in bewerking en zal op dezen avond voor het eerst in het publiek worden vertoond. De groote welwillendheid van de Directie der R. L. maakte het mogelijk den leden dezen primeur te bieden.

Als laatste avond van dit seizoen staat op het programma: 20 April, te 8 uur, in de kleine zaal van Thalia, een lezing met lichtbeelden door Dr. W. van Bemmelen, getiteld: „Indische vulkaanbestijgingen". Introductie voor beide avonden, ook van niet huisgenooten. Persoonlijke convocatie aan de leden volgt.

DE SECRETARIS.

Afdeeling Nijmegen.

Dinsdag 21 April a.s., des avonds om 8 uur, zal in den grooten foyer van den Stadsschouwburg eene Causerie met lichtbeelden gehouden worden door *Prof. Dr. J. C. Sleeswijk* over Suriname en Curaçao.

Leden met introducé(e) en begunstigers(sters) hebben vrijen toegang.

DE AFD.-SECRETARIS.

Afdeeling Amsterdam.
Zevendaagsche reis naar Parijs.

Ter gelegenheid van de Koloniale Tentoonstelling te Vincennes, voor de leden en introducé's van de vereeniging „Oost en West" afdeeling Amsterdam, vertrek der reizen van Rotterdam D.P. op 15 Juni, 29 Juni en 20 Juli 1931.

Maandag.
Het gezelschap vertrekt van Rotterdam D.P. te 16.47. Aansluitingen uit andere plaatsen in Nederland zullen tijdig aan belanghebbenden worden opgegeven. De leider zal te 16,15 aan het Station te Rotterdam aanwezig zijn.

Voor voldoende plaatsruimte in den trein wordt zorggedragen. Het diner wordt in den restauratiewagen gebruikt, waarna het Gezelschap te Parijs Nord arriveert te 23.40. Per taxi wordt naar Hotel Bohy gereden, waar de kamers besproken zijn.

Dinsdag.
Na het ontbijt om 10.— eerste autotocht door Parijs volgens onderstaande route.

Vertrek van Hotel via Place de l'Opera, Rue de la Paix, Place Vendome, Rue Castiglione, Standbeeld van Jeanne d'Arc, Rue des Tuileries, Kerk van Saint Germain l'Auxerrois, Rue du Louvre, Kerk St. Eustache, Boulevard Sebastopol, St. Jacobs Toren, Paleis van Justitie, Rechtsgebouw, Sainte Chapelle (bezoek), Boulevard St. Michel, Cluny Museum, Sorbonne Kerk, Graftombe van Richelieu, de tuinen van het Luxembourg, het Pantheon, Scholen in Quartier Latin, Kerk van St. Etienne du Mont, Notre Dame (bezoek), Stadhuis, Kerk St. Gervais (bezoek), Rue de Rivoli, Place de la Bastille, Place de la République, Groote Boulevards, Poorten van St. Denis en St. Martin, terug naar Hotel te ongeveer 12.— uur voor lunch.

Om 14.30 tweede autotocht door Parijs met nieuw programma als volgt:

Place de l'Opéra, Groote Boulevard, Madeleine Kerk (bezoek), Rue Royale, Place de la Concorde, Parlementsgebouw, Tuilerieën, Avenue Champs Elysées, de twee Paleizen van Champs Elysées, Alexander III brug, Place des Invalides, Graftombe van Napoleon en Maarschalk Foch (bezoek), Militaire School, Eiffeltoren, Trocadero, Paleis, Standbeeld van Generaal Washington, Avenue Kleber, Arc de Triomph (graf van den onbekenden soldaat), Etoile, Avenue des Champs Elysées, Rue de St. Honoré, terug naar Hotel.

De tour eindigt om ongeveer 16,30 zoodat de deelnemers nog even gelegenheid hebben de stad door te wandelen en (of) ergens thee te gaan drinken. Desgewenscht eindigt de tocht bijv. op de Champs Elysées, bij een der bekende tearooms. Het diner wordt in het hotel gebruikt.

De avond ter vrije beschikking. Eventueel kan men een groep vormen voor bezoek aan Montmartre of Montparnasse, waarbij de courier zich gaarne als leider beschikbaar zal stellen.

Woensdag.
De ochtend wordt vrijgelaten voor rusten of anderszins, waarna lunch in het Hotel om circa 13.— uur.

Daarna vertrek per Metro circa 14.15 voor 't eerste bezoek aan de Koloniale tentoonstelling in het Park van Vincennes. Deze middag wordt allereerst gewijd aan de Hollandsche sectie, welke door haar fraaie architectuur en omvangrijke inzendingen tot de belangrijkste van de geheele tentoonstelling behoort.

Als aantrekkelijkheid bestaat gelegenheid de Javaansche en Balineesche danseressen en dansers in het speciale theater te zien optreden.

Voor zoover de tijd zulks toelaat wordt nog een korte wandeling in de naaste omgeving gemaakt, waarna wederom per metro de terugreis wordt aanvaard. Op de tentoonstelling bestaat gelegenheid eenige ververschingen te gebruiken, terwijl o.a. een Hollandsch- alsmede een Indisch restaurant op de tentoonstelling aanwezig zijn. Zij die op de tentoonstelling willen blijven, kunnen aldaar rijsttafelen voor eigen rekening. Des avonds gelegenheid tot bezoek aan de tentoonstelling voor de vele attracties, zooals varen op den verlichten vijver, lunapark, inheemsche dansen, inlandsche muziek enz. Het diner wordt intusschen in het Hotel gebruikt.

Donderdag.
Des morgens wordt een gezamenlijk bezoek gebracht aan de Moskee in de Rue Geoffroy St. Hilaire en den daarbij liggenden Plantentuin. Gelegenheid bestaat koffie te drinken in het Moorsch Café. Terug in het Hotel voor lunch. In den namiddag vertrek c.a. 14.15 tweede bezoek aan de Koloniale Tentoonstelling, eveneens per metro. Ditmaal wordt de Fransche afdeeling met de Angkor tempel bezichtigd. Ook dit is een van de belangrijkste deelen der tentoonstelling, aangezien hier de inzendingen uit vrijwel alle Fransche Koloniën aanwezig zijn.

Voor zoover tijd beschikbaar is, nog korte rondwandeling in de omgeving, waarna men weer teruggaat naar het Hotel voor het diner, hetwelk om p.l.m. 18.30 zal plaats vinden. De avond kan na onderling overleg, gezamenlijk of afzonderlijk worden doorgebracht.

Vrijdag.
De morgen wordt met het oog op de vroege lunch, precies 12.— uur, vrijgehouden. Indien er animo voor is gezamenlijk bezoek aan het Louvre Museum. Terug in het Hotel om 11.45.

Na de lunch, precies 1.— uur aanvang van een autotocht naar Versailles met bezoek aan het kasteel en de tuinen met het Petit Trianon, de waterpartijen enz.

De terugreis vindt zoodanig plaats, dat de deelnemers om c.a. 7.— uur in het Hotel terug zijn voor het diner. Daarna gelegenheid tot theaterbezoek voor eigen rekening.

Zaterdag.
De morgen wordt gebruikt voor bezoek aan en winkelen in de groote warenhuizen, zooals Galeries Lafayette en Printemps, waarna om ca. 1.— uur de lunch plaats vindt In den namiddags derde en laatste bezoek aan de Koloniale Tentoonstelling, waarbij nu o.a. de Afdeelingen Britsch-Indië en Algiers worden bezocht. Ook nu kan men — voor eigen rekening — op de tentoonstelling blijven eten. Het diner wordt officieel in het Hotel gehouden en wel om c.a. 18,30, waarna gelegenheid bestaat nog eens de tentoonstelling te zien bij avond, wanneer echter de meeste gebouwen gesloten zijn.

Zondag.
Des morgens koffers pakken en vrij voor Kerkbezoek of wandeling door het Bois de Boulogne. Lunch vindt plaats om 12 uur, waarna de trein vertrekt om 13.40.

Het diner wordt in den restauratiewagen gebruikt, waarna het gezelschap in Holland aankomt. Zij die in het Zuiden des lands moeten zijn, stappen in Esschen over, terwijl de reizigers voor Rotterdam Den Haag, Amsterdam en andere plaatsen in die richting, tegen bijbetaling van D-trein-toeslag die vooraf kan worden voldaan, kunnen blijven zitten. Aansluitende treinen worden tijdig aan belanghebbenden opgegeven.

De prijs bedraagt thans f 101.75 per persoon en sluit het volgende in:

Spoorbiljet van Rotterdam, (inplaats van Roosendaal) naar Parijs en terug tot Roosendaal inbegrepen D-trein-toeslag op de heenreis. Zij, die uit de richting Amsterdam komen betalen dus geen toeslag meer in den trein.

Hotelaccommodatie.
Aanvangende met kamer op Maandag en eindigende met lunch op Zondag d.a.v. in Hotel Bohy Lafayette, Rue Lafayette, of gelijk Hotel, inclusief fooien en belastingen, alsmede vervoer van en naar Station en Hotel.

Excursies.
Per autocar door de stad (tweemaal) en naar Versailles als aangegeven in het programma. Slechts enkele gebouwen zullen worden bezichtigd van binnen. Tevens driemaal vervoer per metro naar de tentoonstelling en terug inclusief entree op de drie middagen. Onkosten op de tentoonstelling zelve komen voor rekening van de deelnemers. Bij het verlaten der tentoonstelling worden entreekaarten ongeldig. Bij bezoek aan de Moskee zijn de kosten voor de Metro ook ingesloten.

Reisleiding.
Van Rotterdam en terug tot Roosendaal zal een ervaren leider het gezelschap begeleiden en voor alle details zorgen. Tijdens de middagbezoeken aan de tentoonstelling en Versailles wordt een extragids aan het gezelschap toegevoegd. Op de heenreis en op de terugreis worden de diners in den trein gebruikt. Ze zijn in den prijs begrepen.

Niet inbegrepen zijn:
Dranken aan tafel en onderweg gebruikt. Waschgoed komt voor eigen rekening. Kamers met privé-bad kunnen tegen geringe bijbetaling besproken worden. Fooien voor individueele diensten zijn voor rekening der deelnemers.

Ongebruikte maaltijden worden vergoed met frs. 15.— per lunch of diner, mits 24 uur tevoren opgegeven.

Voor de overige niet gebruikte diensten kan geen restitutie worden verleend.

Bij aanmelding moet een bedrag ad f 10.— per persoon gestort worden.

Kennisgeving.
Alle biljetten worden door de Reisafdeeling van The American Express Co. Inc. uitgegeven als Agenten voor de eigenaars of voor de contractanten, die vervoermiddelen verstrekken, of het vervoer of eenigerlei andere prestatie op zich nemen en is onderhevig aan alle bepalingen en voorwaarden, waarop voertuigen of vervoer worden verstrekt, of waarop, onverschillig welke andere diensten worden gepresteerd, of welke door eigenaars of contractanten mogen worden gemaakt; de afgifte en inontvangstname van deze coupon zal worden beschouwd als de goedkeuring van de verdere voorwaarde, dat noch The American Express Company Inc., noch eenige aan haar verwante of onderhoorige maatschappij op eenigerlei wijze aansprakelijk zal zijn of worden in verband met genoemde voertuigen, het vervoer of onverschillig welken anderen dienst, of voor verlies, letsel of schade, onverschillig van welken aard of omvang, aan of met betrekking tot eenig persoon of eigendom, op welke wijze dan ook veroorzaakt of ontstaan.

Voor alle verdere inlichtingen wende men zich tot het American Express Reisbureau, Amsterdam.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West".

In het belang der administratie en ter vermijding van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Hoofdbestuursvergadering.

Hoofdbestuurs-vergadering op Zaterdag 25 April e.k., te 2 uur, in het Gebouw der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen (zie K. W. no. 47 van 20 November 1930).
3. Jaarverslag 1930. Rek. en Verantw. '30 met rapport Verificatie Commissie. Begrooting 1931 (zie K. W. no. 16 van 16 April 1931).
4. Voorziening vacatures H. B. door periodiek aftreden.
5. Plaats Algemeene Vergadering.
6. Rondvraag en sluiting.

De Algem. Secretaris,
VAN DER BRUGH.

N.B. Bij verhindering wordt plaatsvervanger verwacht.

VAN DE REDACTIE.

Gebruik van luchtpostzegels.

Ook voor gewone frankeering geldig.

Het was een bezwaar, dat de luchtpostzegels tot nu toe alleen gebruikt konden worden voor kwijting van het luchtrecht en dus niet — geheel of gedeeltelijk —


PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehoore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen bijblijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG — TEL. 337867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

N.V. Haagsche Boazbank
Molenstraat 45 & Telefoon 115903
Den Haag

Rente Spaarkas. . . . . . $3^1/_2$ %
Rente Deposito's . . 3 tot $4^1/_2$ %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING
De Directie: Mr. J. A. DE WILDE
M. A. POTTER
5439


Een bezit voor Uw leven!
MARTEN DAMSTRA
KAPELSTR: 46 UTRECHT (NED.)
levert zeer billijk: fraaie, zware, massief gouden
ZEGEL RINGEN
met pracht-steenen met scherpe
WAPEN- of MONOGRAM GRAVURE
Ovale of vierkante steen. Bij order vingeromtrek opgeven. Wapens heraldisch-juist. Referenties in N.O.I.

5523



Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563

Eerste klasse Familie-Pension
PENSION MARINA
MENTON (Côte d'azur) Tel. 167
W. & K. Stroomend water. — Gelegen aan Zee te Menton, in de nabijheid van het station en de tram.
5519

konden worden gebezigd voor de gewone frankeering.

Ten einde hieraan tegemoet te komen, is thans bij Koninklijk besluit bepaald, dat met ingang van 29 April a.s. de luchtpostzegels van 40 cent, 75 cent, *f* 1,50, *f* 4,50 en *f* 7,50 voor de kwijting van alle bij vooruitbetaling verschuldigde porten en rechten, kunnen worden gebezigd.

Dit houdt dus in, dat de zegels niet meer uitsluitend voor luchtpostcorrespondentie kunnen worden gebruikt, doch voor frankeering van alle correspondentie, zoowel voor binnen- als buitenland geldig zijn.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Uitzending voor 's Lands dienst in Nederl.-Indië.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdakte;
b. leerkracht bij het middelbaar onderwijs in de Nederlandsche taal (doctoraal examen of middelbare akte);
c. leeraar bij het technisch onderwijs, in het bezit van de akte Mg;
d. predikant bij de Protestantsche Kerken;
e. bedrijfsleider bij de ververij van 's Lands Gevangenis te Koeningan;
f. militair-paardenarts 2de klasse (1e-luitenant).

Zij, die voor uitzending voor een dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, Afdeeling B, Eerste Bureau (voor de betrekkingen onder *a* t/m *e*) en tot Afdeeling C (voor de betrekking onder *f*).

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

H. Roozendaal, vliegtuigmaker b. d. Vliegdienst, Bloemstraat 13, Den Helder.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

H. H. Morison contr. 1e kl. b. h. B.B. v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; J. Mensé, adj.-commies b. d. P. T. T., Reinkenstraat 70, Den Haag; P. W. Lokollo, landb. opzichter b. h. krankzinnigengesticht, Reinkenstraat 70, Den Haag; W. C. Tismeer, wd. gezaghebber b. h. Gouv. Marine, Amstel 204, Amsterdam; A. Hendriksz, letterzetter 2e kl. b. d. Landsdrukkerij, p.a. J. ter Haar, Zutphen, J. M. Priem, opzichter b. d. S.S. en Tr., Wattstraat 3, Den Haag; L. ten Cate, verpl. 1e kl., krankzinnigengesticht, Buitenzorg, Wattstraat 3, Den Haag; J. A. Gladdines, onderwijzer 3e kl., b. h. O.W.L.O., St. Willibrord, N.-Br.; J. J. W. Volkert, ambt. 4e kl. b. d. dienst der I., U. en Acc., Prinsestraat 89, Den Haag; G. L. Rijkschroeff, comm. b. h. Tucht- en Opv.wezen, Galvanistraat 23, Den Haag; mr. H. D. van Werkum, ass.-res., b. h. B.B., Kampweg 89, Doorn; mej. M. G. van Leersum, verpl. 1e kl. Volksgezondheid, p.a. J. Langeraap, Nunspeet. G. E. Bedier de Prairie, tijd. wd. kascontroleur b. d. S.S. en Tr., Wattstraat 3, Den Haag; A. A. van Straaten, ambt. 4e kl., b. d. dienst der I., U. en Acc., Vivienstraat 98 Den Haag; J. M. Polak, contr. 2e kl. b. d. P. T. T., Valkenboschlaan 13, Den Haag; W. Hoedt, ref. 1e kl. dept. van L. N. en H., Obrechtstraat 246, Den Haag; J. V. Bedier te Prairie, 1e comm. b. d. Controle der S.S. en Tr., Wattstraat 3, Den Haag; ir. C. L. J. J. Quant, ing. 1e kl. b. d. Indischen Centr. Aansch. dienst, Javastraat 73, Nijmegen; mej. N. Harten, schoolhoofd b. h. O.W.L.O., Groesbeekscheweg 109, Nijmegen; ir. E. J. Beens, wd. ingenieur 1e kl. b. d. dienst v. d. Mijnb., Collardslaan 3, Assen; mej. P. Visser, verpl. 1e kl. b. h. krankzinnigengest. Lawang, Afrikanerpl. 42, Amsterdam-O.; G. P. W. Schromers, 3e comm. b. d. S.S. en Tr., Regentesselaan 308, Den Haag; C. Haring, Houtvester b.h. Boschwezen, Tranenhofstr. 38, Amsterdam; mr. J .D. Pijpee voorz. v. d. Landraad te sidoardjo, Ned. Handel mij., Den Haag; A. H. G. Brocker, R. K. geestelijke v. d. 2en rang, Missiehuis, Tilburg; mej. M. C. Bangert, comm. b. d. S.S. en Tr., van Merlenstraat 62, Den Haag; P. Jacobs, wd. hoofdcommissaris van pol., Boschstr. Zaltbommel; mej. E. de Filliettaz, comm. b. h. dept. der B.O.W., v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; J. ter Haar, letterzetter 1e kl. b. d. Alg. Landsdrukkerij, Obrechtstraat 233, Den Haag; K. L. Kuipers, letterzetter 1e kl., b. d. Landsdrukkerij, Bedummerstr. 177a, Groningen; G. J. Heymering, architect b. d. W. en 's lands B.O.W., Paramariboplein 20 I, Amsterdam; ir. J. Plantema, ing. 2e kl. b. d. S.S. en Tr., Galvanistr. 16, Den Haag; J. M. E. Schwab, comm. redacteur b. h. Dept. der B. O. W., Gr. Visscherijplein 9a, Rotterdam; A. F. A. Roelans, onderwijzer 1e. kl. b. het O.W.L.O., Kloosterrande (Z.)

Mutatiestaat van 8 tot 15 April '31

Nieuwe Leden:	Voorgesteld door:
B. Muysson, Jzn., Amsterdam, 1ste Helmerstr. 337.	Secretaris Afd. Amsterdam.
J. W. Elfring, Haarlem, Santpoorterstr. 15.	Het afdeelingsbestuur van Haarlem.
M. L. Frijda, Arnhem, Utrechtsche Straat 39.	Secretaris Afd. Arnhem.
D. Sormani, Bergen op Zoom, Zoomweg.	den heer F. J. A. Keuchenius te Bergen op Zoom.
P. A. Cramer, Den Haag, Sillestraat 52.	den heer J. H. C. de Jager te Den Haag.
G. L. Reinderhoff, Leeraar M. O. Boekhouden en Practicus, Den Haag, Sweelinckstraat 108.	Eigen aanmelding.
H. R. Rookmaker, Ass.-Resident, Den Haag, Copernicusstraat 141.	Secretaris Afd. Den Haag.
Mevrouw de Weduwe A. Breevoordt—Stieler, Den Haag, Koningsplein 12.	Secretaris Afd. Den Haag.
A. van Rossum, Den Haag, Wilgstraat 53.	Eigen aanmelding.

Afschrijvingen:

D. J. Stam, Den Haag, Suezkade 130.

R. I. P.

A. Gaillard, Oud Lid v. d. Alg. Rekenkamer in N.-I., Den Haag, Ericalaan 5.

Adresveranderingen:

Mevrouw M. C. van Zeggelen, van: Haarlem, naar: Amsterdam, Valeriusplein 5. f 5.—.
Dr. H. S. Boogaardt, Chirurg, van: Laren, naar: Willemstad, Curaçao, Breedestraat 135, Otrab. f 5.
Mr. A. H. Klein, Oud-Vice-President, v. h. Hooggerechtshof in N.-I., van: Bussum, naar: Naarden, Julianalaan 28.
P. te Wechel, Oud-Kapitein N.I.L., Arnhem, van: Heemstralaan 6, naar: Hotel Sonsbeek.
W. Keller, Nijmegen, van: Stijn Buijsstr. 11, naar: Graafsche Weg 7.
L. K. C. Röpcke, Penningmeester van de afdeeling Nijmegen, van: Johannes Vijghstraat 69, naar: Driehuizerweg 84.
C. F. Vreede, van: Nijmegen, Kronenburgersingel 1B, naar: Semarang.
C. A. de Leau, Oud-Luit-Kolonel N.I.L., van: Utrecht Maliesingel 30, naar: Den Haag, de Bruijnestr. 46. f 5.—.
S. Kortleven, Controleur B.B., van: Den Haag, Joan Maetsuyckerstraat 26, naar: Maassluis, Stationsstraat 24, f 5.—.
Jhr. E. B. J. Elias, Oud-Luit. ter Zee 1ste kl., Den Haag, van: Van Merlenstr. 87, naar: Statenplein 5.
Mr. C. W. Hopster, thans wd. Lid v. d. Raad v. Justitie te Soerabaja.
G. J. Somer, Oud-Hoofdambtenaar der Posterijen, van: Voorburg, Loolaan 120, naar: Renkum, Théophile Bockweg 7a, f 5.—. (afd. Arnhem).
H. J. Voskuil, Oud-Majoor N.I.L., Leeraar M. A., van: Breda, Teteringenstraat 2, naar: Ginneken, Emmalaan 5.
A. van Dijck, Inspecteur Inl. onderwijs, van: Den Haag, Celebesstr. 84, naar: Djokja.
C. E. Cohen, Ass.-Resident, thans te Cheribon, Kedjaksaän.
Dr. S. A. Koopal, Leeraar N.I.A.S. te Soerabaja, thans: Moesistraat 12.
F. B. R. van Rossum, thans: Referendaris op het Kantoor v. d. Gouverneur van Oost-Java, te Soerabaja.
J. J. Stienstra, thans Ambtenaar b. d. Alg. Bestuursdienst te Bandoeng.
A. J. van Wilgenburg, thans Controleur B.B., van Batoebara te Laboean Roekoe (S.O.K.).
Rectificatie: Mevrouw M. E. van der Voort—Myer, Nieuwe Uitleg 8, Den Haag.